Sisä-Suomen peltotukikoulutukset

Kevät 2026

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Valtion aluehallinnon uudistus

Valtion aluehallinnon uudistuksessa perustettiin **10 elinvoimakeskusta** nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta.

Elinvoimakeskukset edistävät alueiden elinvoimaa monialaisesti ja yhteistyössä.

Elinvoimakeskuksilla on **toimipaikka kaikissa maakunnissa** ja niissä työskentelee lähes 2 000 ihmistä.

Elinvoimakeskuksiin siirtyi **suurin osa ELY-keskusten tehtävistä**.

Ympäristön lupa- ja valvontatehtävät siirtyvät perustettavaan **Lupa- ja valvontavirastoon**. **Julkisen henkilöliikenteen** tehtävät siirtyvät **Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin**.

Valtion aluehallinnon uudistus perustuu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan. Uudistuksen tavoitteena on luoda **monialainen valtion aluehallinto**, joka sujuvoittaa kansalaisten ja yritysten palveluja.

Elinvoimakeskus

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskukset kartalla

Uudenmaan elinvoimakeskus
Uusimaa
● Helsinki

Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Varsinais-Suomi, Satakunta ja Ahvenanmaa
● Turku ● Pori

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
Etelä-Karjala, Kymenlaakso ja Päijät-Häme
● Kouvola ● Lahti ● Lappeenranta

Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Pirkanmaa ja Kanta-Häme
● Tampere ● Hämeenlinna

Keski-Suomen elinvoimakeskus
Keski-Suomi
● Jyväskylä

Itä-Suomen elinvoimakeskus
Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo
● Kuopio ● Joensuu ● Mikkeli

Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
Etelä-Pohjanmaa
● Seinäjoki

Pohjanmaan elinvoimakeskus
Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa
● Vaasa ● Kokkola

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu
● Oulu ● Kajaani

Lapin elinvoimakeskus
Lappi
● Rovaniemi

Kuntien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueet

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen toimialueella

Kankaanpään maaseutupalvelut
Jämijärvi, **Kankaanpää**, Kihniö, Parkano, Pomarkku

Pirkanmaan maaseutupalvelut
Akaa, Juupajoki, Kangasala, Kuhmoinen, **Lempäälä**, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat, Ylöjärvi

Sastamalan maaseutupalvelut
Hämeenkyrö, Ikaalinen, **Sastamala**

Huittisten maaseutupalvelut
Huittinen, Punkalaidun, Säkylä

Loimaan maaseutupalvelut
Humppila, Jokioinen, **Loimaa**, Oripää, Pöytyä, Ypäjä

Someron maaseutupalvelut
Forssa, **Somero,** Tammela

Maaseutupalveluyksikkö Häme
Hattula, Hausjärvi, Hämeenlinna, **Janakkala**, Loppi, Riihimäki

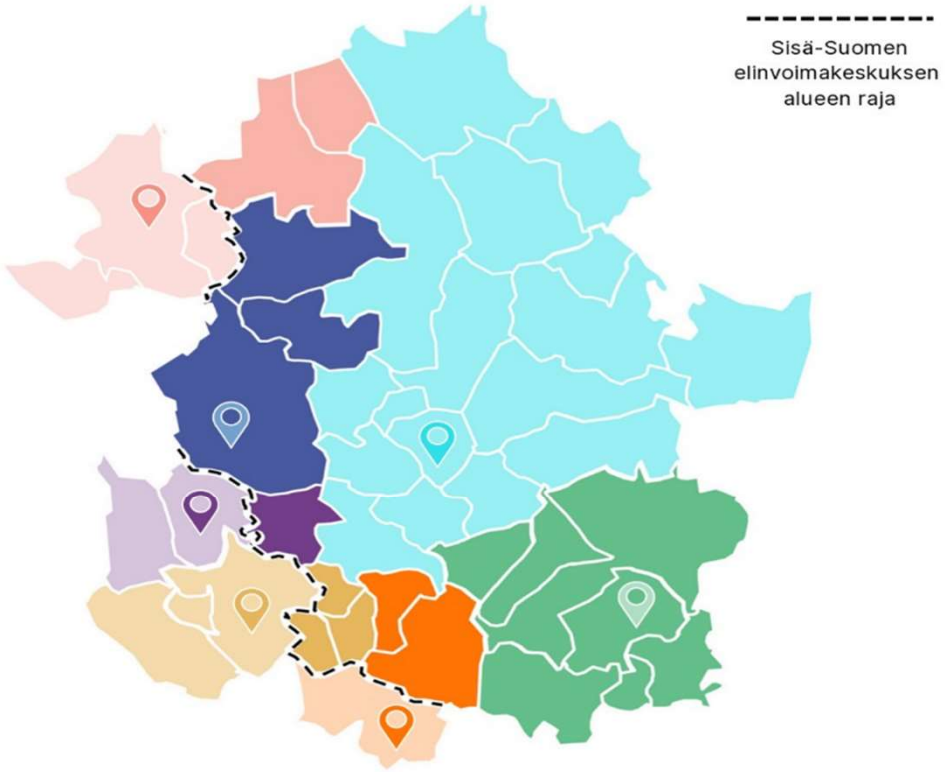

Elinvoimakeskus

Euroopan unionin osarahoittama

Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen maaseutuhallinnon toimialue

Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan maakuntien maantieteellinen alue

- Asukkaita noin 715 000
- Kuntia ja kaupunkeja 34
- Maatiloja 5200 kpl, joista kotieläintiloja 1070 kpl, joista lypsykarjatiloja 400 kpl (2024)
- Peltoala 271 100 ha (myönnetty perustulotuki 2024)
- Luomusitoumuksia 560 kpl, maisemanhoitosopimuksia 200 kpl (2024)
- Yritysten toimipaikkoja 71 500 kpl
- Myönnetyt/maksetut avustukset (Ely+Leader), (eu+valtio), (2024)
- Hanke- ja yritystuet 18 M€
- Maatalouden rakennetuet ja neuvontakorvaukset 10 M€
- Luomusitoumukset, ymp.sopimukset, ei-tuotannolliset inv. 10 M€
- Kuntien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden kautta maksetut pinta-ala- ja eläintuet yhteensä n. 170 M€

Elinvoimakeskus

Euroopan unionin osarahoittama

ORGANISAATIO, VASTUUHENKILÖT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 1.1.2026

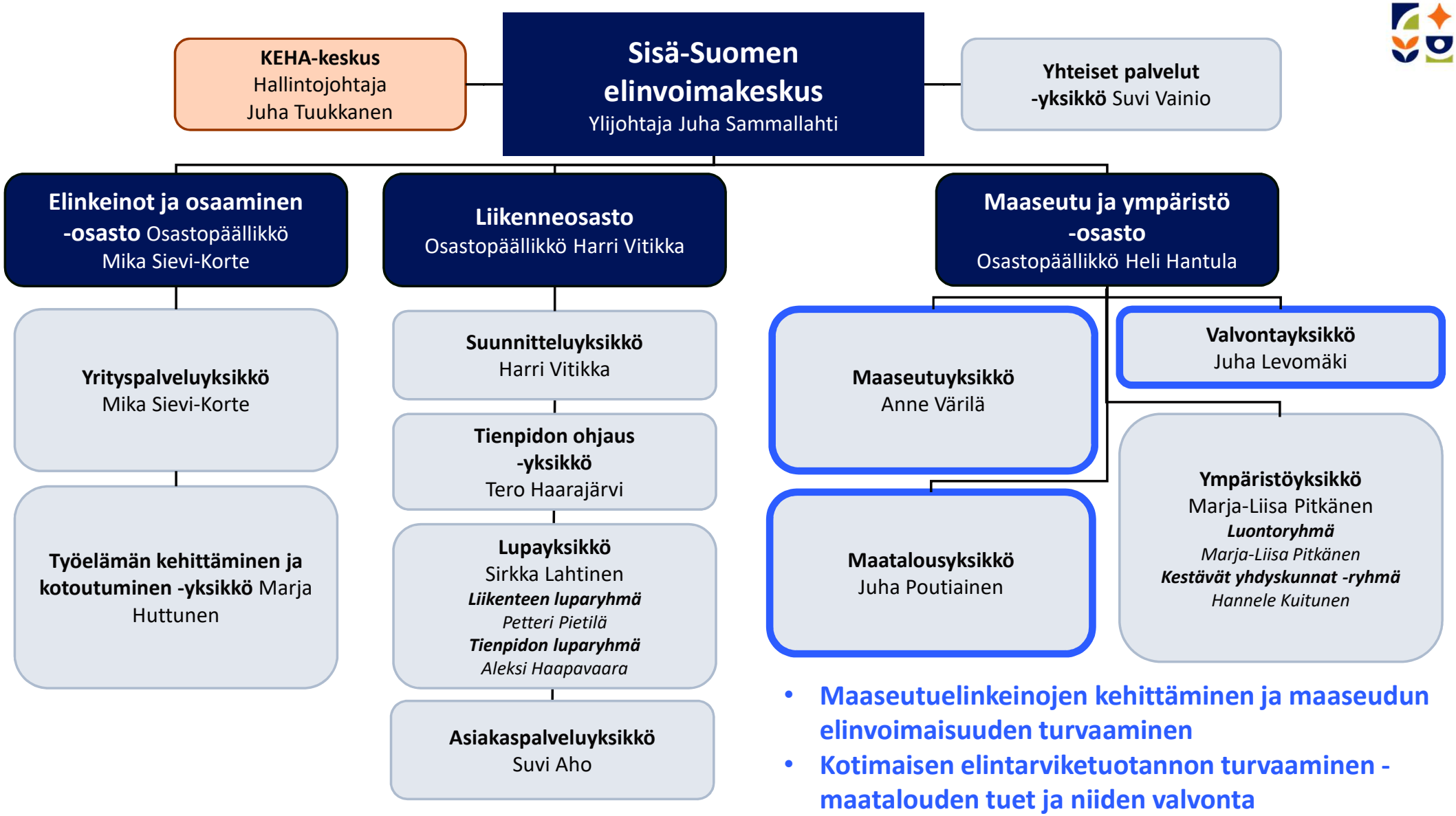

- **Maaseutuelinkeinojen kehittäminen ja maaseudun elinvoimaisuuden turvaaminen**
- **Kotimaisen elintarviketuotannon turvaaminen - maatalouden tuet ja niiden valvonta**

Kiitokset ja hyvää koulutuspäivää

Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Vaihteen puhelinnumero 0295 036 100
Kirjaamon sähköposti: kirjaamo.sisa-suomi@elinvoimakeskus.fi
PL 40, 00072 Elinvoimakeskus

Käyntisoitteet:
Yliopistonkatu 38 (Attila), Tampere
Wähäjärvenkatu 6, 13200 Hämeenlinna

Elinvoimakeskus

Euroopan unionin osarahoittama

EHDOLLISUUS

Sisä-Suomen elinvoimakeskus

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Pysyvät nurmet

- nurmivuosien laskenta muuttuu vuodesta 2026 alkaen.
- nurmi muuttuu jatkossa pysyväksi nurmeksi 7 vuoden jälkeen nykyisen 5 vuoden sijasta.
- laskenta-ajan pidennys ei koske vuoteen 2026 mennessä pysyväksi nurmeksi muuttuneita aloja.

- ennallistamismenettely on otettava käyttöön, jos pysyvän nurmen määrä koko maan tasolla vähenee yli 10% verrattuna vuoteen 2018 (aiemmin raja oli 5%).

- edelleen lohkon nurmivuodet poistuvat, jos lohkolle ilmoittaa muun kuin nurmivuosia kerryttävän tai ylläpitävän kasvin.

Euroopan unionin osarahoittama

Viljelykierto\viljelyn monipuolistaminen

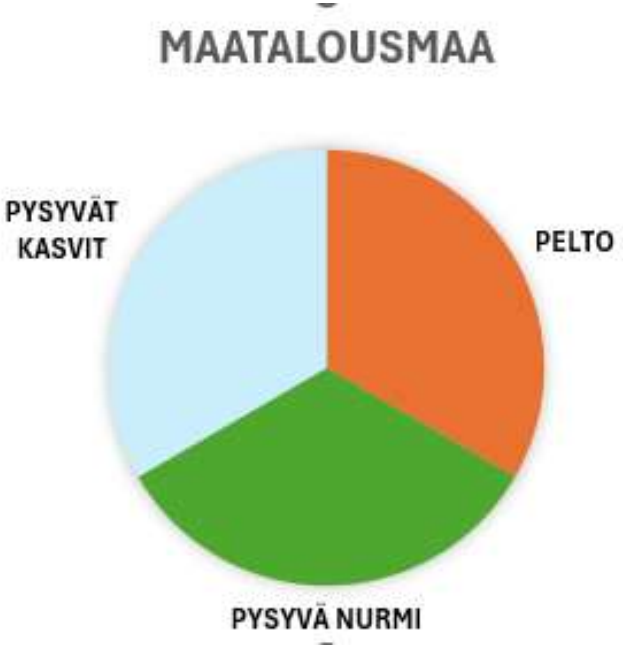

- tilan on täytettävä *joko* viljelykierron *tai* viljelyn monipuolistamisen vaatimukset.
- vaatimuksista vapautuu vain, jos;
  - tilan *peltoala* on enintään 10 hehtaaria.
  - tilan *maatalousmaa* on luonnonmukaisessa tuotannossa.
  - yli 75 % tilan *peltoalasta* on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä.
  - yli 75 % tilan *maatalousmaasta* on pysyvää nurmea tai heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä.
  - **UUTTA: Tilan *maatalousmaan* ala on enintään 30 ha, eikä tila hae kerääjäkasvitukea.**

maaseutu·fi / Sisä-Suomi
Euroopan unionin osarahoittama

Viljelykiertovaatimus

Vuosittainen viljelykiertovaatimus

- yksivuotisen viljelykasvin tulee vaihtua vuosittain vähintään 33 %:in alalla
- 33% lasketaan niistä tukihakemuksella ilmoitettavista aloista, joilla on edellisenä vuonna viljelty yksivuotisia kasveja.

Usean vuoden viljelykiertovaatimus

- samaa yksivuotista viljelykasvia voi viljellä samalla alalla enintään kolme vuotta peräkkäin.
- tarkastelu alkanut vuodesta 2023 => toteuduttava ensimmäisen kerran v.2026

- viljelykiertovaatimukset eivät koske tuotantosopimukseen perustuvan puhdaskauran tuotannon pinta-aloja.
- viljelykiertovaatimus ei koske monivuotisia viljelykasveja, heinä- ja nurmirehukasveja, kesantoja, perunaa, porkkanaa, sokerijuurikasta, keräkaaleja, sipuleita, puna- ja keltajuurikasta.

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Viljelykiertovaatimuksessa huomioitavaa

Peltojen hallinnan vaihtuminen tilalta toiselle ei vaikuta vaatimuksiin

- viljelykiertovaatimusten pitää toteutua, vaikka pelto siirtyy haltijalta toiselle.
- lohkon edellisten vuosien kasvit voi katsoa Vipu-palvelusta.

Välikasvin käyttö

- mahdollista vain yksivuotisessa viljelykierrossa.
- ilmoitettava peltotukien haussa kasvulohkotiedoissa.
- kylvettävä viimeistään 31.8. ja säilytettävä 31.10 asti.
- viljelykierron tarkastelussa edellisen vuoden viljelykasviksi katsotaan pääkasvin sijaan välikasvi.

Euroopan unionin osarahoittama

Viljelyn monipuolistaminen

- Viljelyn monipuolistamisessa tilalla on viljeltävä useampaa eri viljelykasvia tilan *peltoalan* perusteella seuraavasti;
  - jos tilan peltoala on 10–30 hehtaaria.
    - viljele peltoalalla vähintään kahta eri viljelykasvia.
    - pääkasvin osuus saa olla enintään 75 prosenttia tilan peltoalasta.
  - jos tilan peltoala on yli 30 hehtaaria.
    - viljele peltoalalla vähintään kolmea eri viljelykasvia.
    - pääkasvin osuus saa olla enintään 75 prosenttia tilan peltoalasta.
    - kahden pääkasvin yhteenlaskettu osuus saa olla enintään 95 prosenttia tilan peltoalasta.
- jos monipuolistamisen ehto täyttyy, niin viljelykiertovaatimukset eivät koske tilaa.

Kasvien jaottelusta monipuolistamisessa

- *Nurmet ovat samaa kasvia :*
  - laidunnurmi
  - luonnonhoitonurmi
  - rehunurmi
  - siemennurmet
  - suojakaista
  - viherlannoitusnurmi

- Suojavyöhyke on oma kasvi

- *Kesannot ovat samaa kasvia*
  - avokesanto
  - sänkikesanto
  - viherkesanto

- *Samaa kasvia*
  - *kevätrypsi*
  - *nauris*
  - *kiinankaali*

- *Kevätrapsi ja lanttu*

- *Härkäpapu ja virna*

- *Viljojen seokset*

- *Valkuaiskasvien ja viljan seokset*

- *Valkuaiskasvien ja öljykasvien seokset*

Yksityiskohtainen jaottelu on nähtävillä vuoden 2026 ehdollisuuden oppaassa.

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Talviaikainen vähimmäismaanpeite (ei koske luomutiloja)

- Säilytä vähintään 33 prosenttia tukihakuvuonna hallinnassasi olevan *pellon ja pysyvien kasvien alasta* kasvipeitteisenä 31.10. - 31.12. (Huom! Pysyviä nurmia ei huomioida)

1. viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sekä näiden seoskasvustojen korjaamattomat kasvustot ja sänki (myös ruiskutettuna)
   - myös kevytmuokattuna, jos muokkaus tehdään kultivaattorilla, lautasäkeellä, joustopiikkiäkeellä, lapiorullaäkeellä tai rullailmastimella yhteen kertaan ajaen
2. syyskylvöiset kasvit
3. nurmikasvit ja ruokohelpi (myös ruiskutettuna)
4. luonnonhoitonurmet ja viherlannoitusnurmet
5. kumina ja mansikka
6. pysyvät puutarhakasvit, joiden riviväleissä on kasvusto
7. kerääjäkasvit ja välikasvit
8. maanparannus- ja saneerauskasvit
9. monimuotoisuuskasvit
10. viherkesannot (huom. sänkikesantoa ei hyväksytä)
11. muokkaamattomat alat, joilla on korjaamaton kasvusto tai sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä seuraavista kasveista:
    - kaalikasvit, salaatit ja salaattisikurit, kurkkukasvit, hernekasvit, sokerimaissi, sokerijuurikas, juurekset (porkkana vain korjaamattomana), piparjuuri, maa-artisokka.
12. suojavyöhykkeet ja turvepeltojen nurmet

Euroopan unionin osarahoittama

Suojakaistavaatimus (ei koske luomutiloja)

- vesistön varrella on lohkon reunalle jätettävä kasvipeitteinen, muokkaamaton ja vähintään 3 metriä leveä suojakaista.
  - suojakaistan kasvillisuus voi koostua luonnonkasveista tai kylvetyistä nurmikasveista.
  - kaistalla ei saa olla puuvartisia kasveja.
  - pääsääntöisesti suojakaistalla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita.
    - poikkeustilanteessa rikkakasvien pesäketorjunta mahdollista => haettava aina ennakkoon lupa Elinvoimakeskukselta.

      valvonta.sisa-suomi@elinvoimakeskus.fi
  - lomake 443.

Kesannot

- kesantojen on oltava pääsääntöisesti viher- tai sänkikesantoa.
  - viherkesannolla kasvettava pääosin (yli 50 %) heinä- ja nurmirehukasveja.
    - ilmoita riistakasveilla kylvetyt kasvustot riistapeltona tai yksivuotisena seoskasvustona.
  - sänkikesannon oltava *edellisen kasvukauden* viljan, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien tai siemenmaustekasvien sängen peittämää ja muokkaamatonta.
- ruiskutus, muokkaus, lannoitus ja kylvö syyskasville 1.8. alkaen, muuten vasta 1.9.
- avokesanto on sallittu, jos tehdään pellon viljelykuntoa parantavia toimenpiteitä
  - avokesannolla voi käyttää kasvinsuojeluaineita jo ennen 1.8., jos avokesannon perusteena on rikkakasvien torjunta.
- muista kesannoilla myös maataloustoiminnan niittovaatimus viimeistään 15.9.

Havaintoja ehdollisuuden valvonnoista

- viljavuustutkimuksen tuloksen oltava käytettävissä lannoitushetkellä.
  - jos tutkimusta ei lannoitushetkellä ole, levitä fosforia enintään fosforiluokan 6 (korkea) mukaisesti.
- lannasta on oltava lanta-analyysi, jos lantaa syntyy\käytetään yli 25m3 vuodessa.
- noudata kasvinsuojeluaineen myyntipäällysmerkintöjä.
  - käyttökohde, käyttöajankohta, *käyttömäärät ja käyttökerrat, varoajat, pohjavesialuerajoitukset*, vesistörajoitukset, toistuvan käytön rajoitukset.
- muista kirjata aina kasvinsuojeluaineen käytön syy.
- viherkesannolla on kasvettava pääosin (yli 50 %) heinä- ja nurmirehukasveja.
- muista vesistön varrella vaadittava suojakaista.

Sosiaalinen ehdollisuus

- ehdollisuuden vaatimuksena vuodesta 2025 alkaen.
- koskee maatalousyrittäjiä, jotka toimivat työnantajina.
- työlainsäädännön ehtojen valvontaa.
- valvojina lupa- ja valvontaviraston työsuojelutarkastajat.

- työehdoista kirjalliset sopimukset; työaika ja palkka, koeajasta sopiminen.
- työntekijän turvallisuudesta huolehtiminen: riskien arviointi, opastus.
- ehjät ja suojatut koneet, turvalaitteet paikallaan.

- toimintaohje tai kehotus ei johda tukiseuraamukseen, jos puutteet laitetaan. kuntoon määräaikaan mennessä.

- vuodelta 2025 valvonnoista aiheutui valtakunnan tasolla kaksi huomautusta.

Euroopan unionin osarahoittama

Ehdollisuuden seuraamuksista

- seuraamus prosenttiseuraamuksena kaikkiin tilalle myönnettäviin tukiin, joiden vaatimuksena ehdollisuuden ehtojen noudattaminen on.
- saman laiminlyönnin toistuessa seuraamusprosentti nousee.

- puute todetaan ensimmäisen kerran.
  - vähäinen 0%
  - tahaton 1% tai **3**%
  - tahaton vakava **5**% tai 10%
  - tahallinen 15% - 100%

- ensimmäisen kerran toistuva 7% tai **10**%.

- toisen kerran toistuva on tahallinen 15% - 100%.

Hukkakauran ja jättiputken torjunta

- maatalousmaalla on huolehdittava hukkakauran torjunnasta joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä
- Kaukasianjättiputki, persianjättiputki ja armenianjättiputki on torjuttava maatalousmaalla viimeistään kukintavaiheessa

Lannoitus

- lannoitussäännöissä ei ole muutoksia vuodelle 2026.
- fosforilannoitus fosforiasetuksen mukaisesti viljelykasvin ja viljavuustutkimuksen fosforiluokan perusteella.
    - satotasokorjauksen, lantapoikkeuksen ja fosforintasauksen käyttö mahdollista.
- typpilannoitus nitraattiasetuksen mukaisesti viljelykasvin ja viljavuustutkimuksen maalajin perusteella.
    - myös viljelykasvista riippumattomia rajoituksia (seuraava dia)

Nitraattidirektiivin vaatimuksia

- lannasta on oltava lanta-analyysi, jos lantaa syntyy\käytetään yli 25m3 vuodessa.
  - ravinteissa käytettävä lantalajeittain joko lanta-analyysin arvoa tai taulukkoarvoa.
- lannasta kertyvä kokonaistyppi kalenterivuoden aikana enintään 170 kg\ha.
- 1.9. alkaen lannassa levitettävän liukoisen typen määrä enintään 35 kg/ha.
- jos liukoista typpeä levitetään yli 150 kg\ha => levitys vähintään kahdessa erässä vähintään kahden viikon välein.
- Lannan patterointi.
  - auman pohjalle 20 cm:n nestettä sitova kerros (esim. turve, olki).
  - auma on peitettävä tiiviillä peitteellä.

Kasvinsuojeluaineiden käyttö

- käytä vain Suomessa hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita.
- noudata kasvinsuojeluaineen myyntipäällysmerkintöjä.
  - käyttökohde, käyttöajankohta, käyttömäärät ja käyttökerrat, varoajat, pohjavesialuerajoitukset, vesistörajoitukset, toistuvan käytön rajoitukset.
- ajantasainen myyntipäällys: www.kemidigi.fi/kasvinsuojeluainerekisteri.
- säilytä kasvinsuojeluaineita erillään elintarvikkeista ja rehuista.
- testauta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet 3 vuoden välein
  - uusi ruisku 5v ostopäivästä.
- muista kasvinsuojeluainetutkinto (5v.)

Pysyvän nurmikasvuston vaatimus

- vuoden 2023 alusta alkaen maatalousmaaksi otetulla alalla on oltava pysyvästi nurmikasvusto.
  - ei koske tilusjärjestelypäätösten mukaisia uusia aloja.
  - ei koske lohkon muotoa parantavia muutoksia, jotka ovat kooltaan alle 0.5 ha ja enintään 5% ko. peruslohkon alasta (tehdään rajakorjauksina).

Puiden leikkauskielto

- kielto koskee maatalousmaalla olevia puita lintujen pesintäaikana 1.5.–31.7.
  - puu on vähintään neljä metriä korkea yksi- tai monirunkoinen, monivuotinen puuvartinen kasvi. Puuksi katsotaan myös alle neljä metriä korkea kataja.
  - kaato- ja leikkauskielto ei koske pysyvien kasvien alaa eikä alaa, joka kuuluu maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen.

Peltotukien haku 2026

Kuntien maaseutupalvelut

Materiaali perustuu Ruokaviraston peltotukikoulutukseen
10.- ja 12.3.2026

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin
osarahoittama

Ajankohtaisia terveisiä Ruokavirastosta

- Ruokavirasto siirtyy käyttämään Suomi.fi- postituksia.
    - **Viranomaisposti lähetetään ensisijaisesti Suomi.fi kautta 14.4.2026 alkaen.**
    - Tarkoitus vähentää paperipostin määrää. Lue lisää palvelun käyttöönotosta: Suomi.fi viestit
    - Postitus on jo otettu käyttöön valvonta- ja hukkakaura-asiakirjoissa. Vuonna 2026 myös tukipäätöksiä aletaan lähettämään Suomi.fi palvelun kautta.
    - Palvelu on mahdollistaa poistaa käytöstä vuodeksi kerrallaan.
- Ruokavirasto lähettää tekstiviestejä ainoastaan seuraavilla lähettäjätunnuksilla: Vipu, Ruokavir, Livsmedv ja FiFoodAuth. Viestit eivät koskaan sisällä linkkejä mihinkään!
- Seuraavat tilanteet EIVÄT ole ylivoimaisia esteitä:

    -Jos internet, verkkopankin tunnistautuminen tai Suomi.fi ei toimi viimeisenä hakuiltana. Palauta tukihakemus hyvissä ajoin!

Uutta 2026: Kahdensuuntainen yhteydenpito

- Otetaan käyttöön takaisinperintöjen kuulemisessa.
- Kun viranomainen käsittelee takaisinperintää, muodostuu siitä kuulemiskirje.
- Kuulemiskirjeen saapumisesta tulee ilmoitus Suomi.fi palveluun sekä Vipu-palvelun viestit osioon.
- Tuenhakija voi vastata kuulemiseen Vipu-palvelussa.
  - Mahdollista kirjoittaa tekstiä ja lisätä liitteitä.
- Toiminto nopeuttaa ja helpottaa kuulemista, sekä vähentää paperipostin määrää.

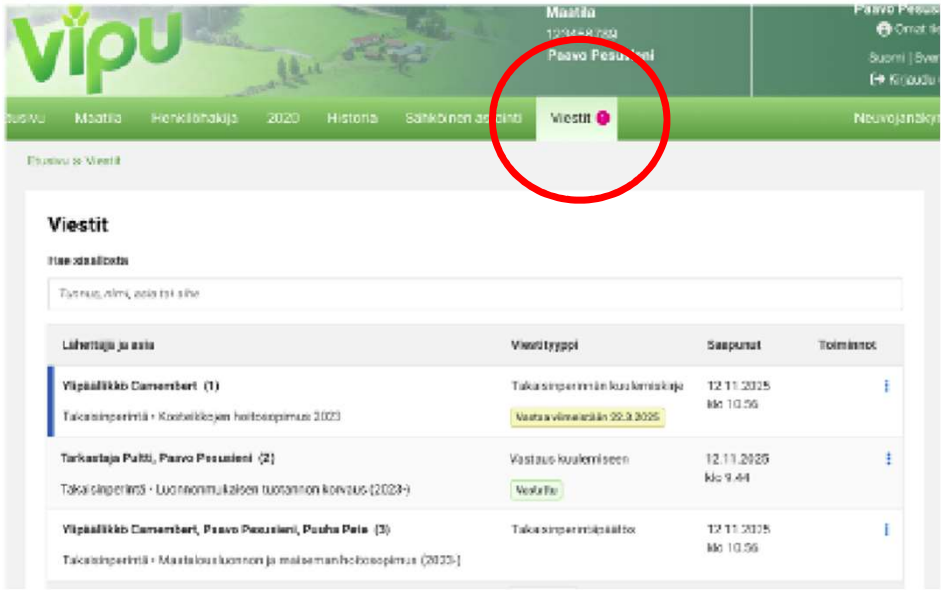

Euroopan unionin osarahoittama

Hakuohjeet ja -videot

- Peltotukien hakuopas 2026 julkaistaan Ruokaviraston verkkosivuilla maalis-huhtikuun vaihteessa. Kaikki tuki- ja sitoumusehdot löytyvät tukioppaasta.
- Ruokaviraston verkkosivuilta löytyy myös kirjallisesti tukikohtaiset ohjeet, sekä videot tukihakemuksen täyttämiseen. https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/
- Myös Vipu-mobiilin käytöstä on hyvät ohjeet ja videot.
- Lue sähköpostilla saamasi Ruokaviraston viljelijäuutiskirje. Siihen on koottu tiivistetysti aina ajankohtaiset ja muistettavat asiat. Myös muu kuin ensisijainen viljelijä voi tilata kirjeen itselleen.

Lohkomuutokset ja lohkojen hallinta

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Peruslohkomuutokset ja rajakorjaukset

- Tee ennen varsinaista tukihakua mahdolliset peruslohkomuutokset Vipu-palvelussa.
    - Lohkojen jako, yhdistäminen, poisto maatalouskäytöstä, uuden lohkon ilmoittaminen.
    - Suositeltavaa tehdä muutokset toukokuun puoliväliin mennessä
      -> kunta käsittelee muutokset
      -> oikeat lohkonumerot käytössä tukihakemusta täytettäessä.
    - Peruslohkomuutokset ovat auki Vipu- palvelussa 7.4.2026- 9.6.2026.

- Olemassa olevien peruslohkojen rajakorjaukset lähtevät käsittelyyn peltotukihakemuksen palautuksen yhteydessä.
- Jos karttakuva ei tue tehtyä muutosta, viranomainen lähettää kuvapyynnön peruslohkomuutoksesta tai rajakorjauksesta Vipu-mobiiliin.
- Lohkomuutoksiin liittyviä selvityspyyntöjä lisätään vuodelle 2026.

Lohkojen hallinta

- **Ilmoittamasi lohkot tulee olla hallinnassasi (omistus tai vuokrattu) 9.6.2026-1.10.2026.**
- Hallinnan kanssa oltava tarkkana -> tuen menetys ja merkittävät pinta-ala seuraamukset.
- Muista poistaa hakemukselta hallinnastasi jo poistuneet lohkot.
- Vuokrasopimus suositellaan tehtäväksi aina kirjallisena. Suullinen vuokrasopimus on voimassa enintään 2 vuotta.
- Aurinkovoimayhtiölle vuokratut lohkot tulee poistaa hakemukselta -> eivät ole hallinnassa. Jos lohko jää hallintaasi, paneelirivien väli voi olla maatalousmaata vain jos se on riittävän leveä siten, että niiden välistä kasvustoa voidaan viljellä normaalein maatalouskonein. Itse paneelien ala tulee rajata pois peruslohkosta saarekkeina.

Peltotukihaun aikataulu ja sisältö 2026

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Peltotukien haun aikataulu 2026

Peltotukien hakuaika

- Hakuaika päättyy 9.6.

Ilmoitettujen tietojen muutosvaihe

- Muutosvaihe päättyy 1.10.

Viljelytoimenpiteiden toteuttaminen

Esimerkiksi

- Kylvä viimeistään 30.6.
- Nurmen niitto, laidunnus tai korjuu viimeistään 15.9.
- Säilytä kasvustot tukiehtojen mukaisesti

Selvityspyyntöihin vastaaminen

- Hakemuksen korjaaminen viimeistään 1.10.
- Kuvien ottaminen Vipu-mobiililla viimeistään 13.10.

Syysilmoitus

Tärkeät päivämäärät

- Peruslohkomuutoksia pääsee tekemään Vipu-palvelussa 7.4.-9.6.2026
    - Tee muutokset hyvissä ajoin, mieluiten toukokuun puoliväliin mennessä.
- **Varsinainen peltotukien hakuaika on 28.4.-9.6.2026**
    - Huomaa aikaistunut päättymisaika!
- Hakemus on mahdollista jättää myöhästyneenä 7vrk ajan 17.6.2026 asti.
    - 7 kalenteripäivää, vain paperilomakkeella, 1% sanktio/työpäivä
- Muutosaika 10.6-1.10.2026
- 2.10.2026 eteenpäin ei tukihakemusta enää pysty muuttamaan.

Peltotukien haku 2026

- **Peltotukia voi hakea ainoastaan sähköisesti Vipu-palvelussa**
  - Perustulotuki
  - Luonnonhaittakorvaus
  - Uudelleenjakotulotuki
  - Ekojärjestelmätuki
  - Ympäristökorvaus
    - myös sitoumuksen haku
    - Valumavesien hallinnan lohkot
  - Luonnonmukaisen tuotannon korvaus
    - myös sitoumuksen haku
  - Nuorten viljelijöiden tulotuki
  - Erikoiskasvipalkkio
  - Tärkkelysperunapalkkio
  - Kansalliset peltotuet
    - Yleinen hehtaarituki
    - Pohjoinen hehtaarituki
    - Sokerijuurikkaan kansallinen tuki
    - Nuorten viljelijöiden tuki
  - Ympäristösopimukset
    - Kosteikkojen hoitosopimus
      - myös sitoumuksen haku
    - Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus
      - myös sitoumuksen haku
    - Alkuperäiskasvien ylläpitosopimus
- Hakijalla pitää olla asiointioikeudet Vipu- palveluun. Hakija voi valtuuttaa myös toisen henkilön tekemään hakemuksen.

Tukien haku Vipu palvelussa 2026

- Ei muutoksia itse hakemuksen teossa. Esitäyttö kuten aiemminkin:
  - Viime vuoden tiedot, vain peruslohkot tai viljelysuunnitteluohjelmiston (VSO) tiedot.
- Esitäyttö ei täytä esim lohkojen lisätietoja, luomun siirtymävaiheita, ympäristösopimusten tietoja kaikilta osin.
  - Katso jokainen lohko silti läpi että tiedot oikein.
- Valumavesien hallinta lohkot ilmoitetaan tukihakemusta tehdessä (ennen syysilmoituksella).

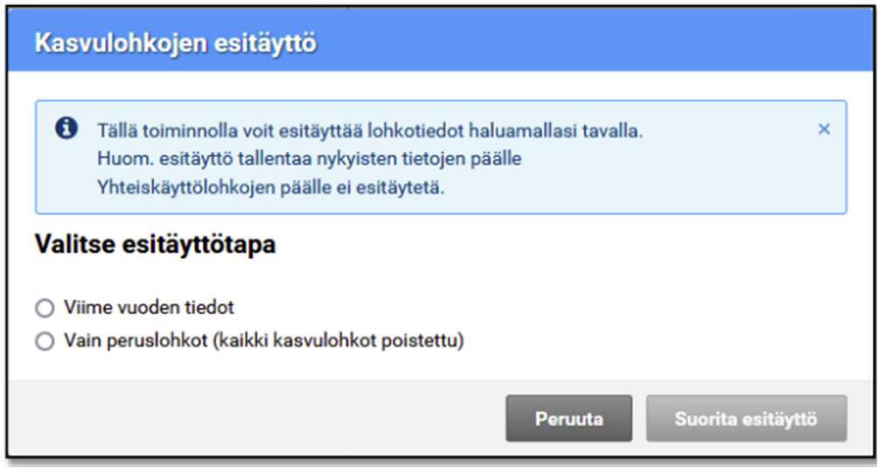

Euroopan unionin osarahoittama

Karttatasot 2026

- Vuonna 2026 muutoksia tukiehtojen muutoksen takia:
  - ”Nurmivuosia 4 tai 5 vuotta” -taso poistuu.
  - ”Maanparannus ja saneerauskasvit” -tasoon päivitys.
  - Uudet tasot:
    - ”Edellisen vuoden valumavesilohkot”
    - ”Sama 1 vuotinen kasvi 3 vuotta peräkkäin”

- Karttatasoista kerrottu tarkemmin Vipu palvelun ohjeissa Ruokaviraston verkkosivuilla.

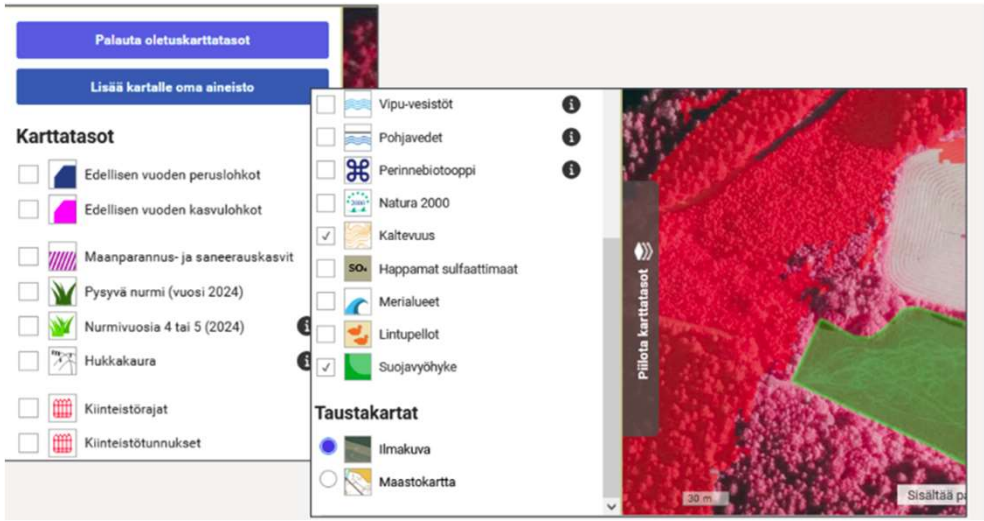

Vuoden 2025 karttataso näkymä

Euroopan unionin osarahoittama

Lohkotiedot

- Perustamisaika:
    - ilmoitettava kasvikoodeille: Kumina, Viherlannoitusnurmi, Luonnonhoitonurmi, Monimuotoisuuskasvit (niitty, peltolintu), Suojavyöhyke, Virna, Mesikkä, Mailanen ja Sikuri
    - Ei ilmoiteta enää rehunurmelle ja siemennurmelle.

- Kasvilajikoodit:
    - Ei uusia kasvikoodeja.
    - Poistettu kasvikoodit Siemennurmi ja Siemennurmi, yksilajinen
    - Seoskasvustoille ilmoitetaan jatkossa lajiketieto sen mukaan mitä lajiketta seoskasvustossa on eniten.

Vipuneuvoja

- **Aina** tukihakemuksen teon lopuksi muista käydä Vipuneuvoja- välilehdellä, ja lukea huolellisesti sen mahdollisesti antamat huomautukset läpi.
    - Myös jos teet hakemukselle muutosaikana muutoksia.
- Vipuneuvoja avustaa viljelykierron ja viljelyn monipuolistamisen kanssa.
- Välilehdeltä näkyy myös maatalousmaan yhteenveto.
- Vuoden 2026 uusi laskelma: Monivuotinen viljelykierto

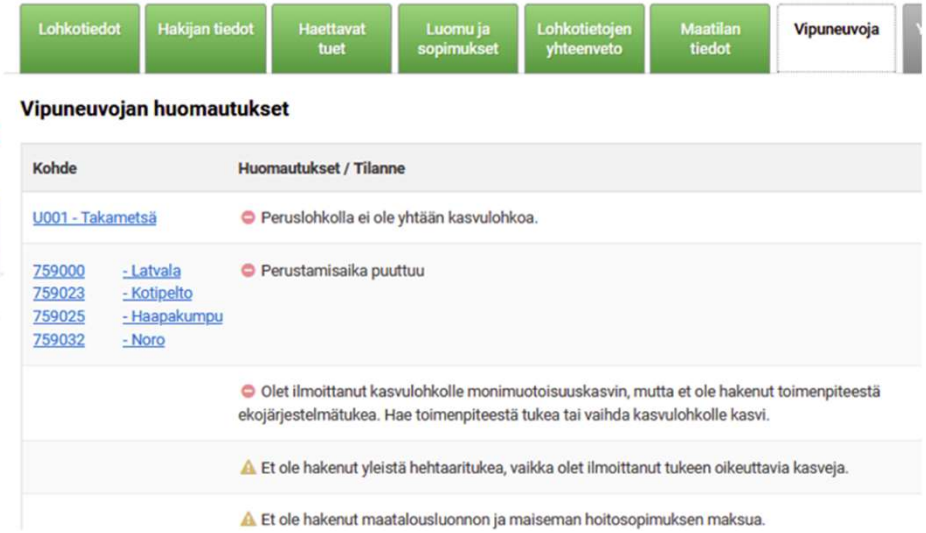

Muutosaika 10.6.-1.10.2026

- Ei muutoksia viime vuoden muutosaikaan, poikkeuksena valumavedet- toimenpide jonka muutosaika päättyy 1.10.2026, ei syysilmoituksella.
- Muutokset tehdään pääosin Vipu- palvelussa, hakemus näyttää samalta kuin hakuaikana.
    - Tehdyt muutokset tallentuvat heti, ei vaadi uudelleen lähetystä.
    - Muista tarkistaa aina Vipu- neuvoja kun teet hakemukselle muutoksia.
- Voit lisätä ja poistaa (vain kunta) tukien ja toimenpiteiden hakurasteja, muuttaa perus- ja kasvulohkojen tietoja, lisätä liitteitä, muuttaa kasvulohkon rajoja, muokata tuenhakijaan liittyviä tietoja.
- Jos koko tukihakemus on jäänyt tekemättä varsinaisena hakuaikana, ei sitä voi enää muutosaikana tehdä.

Korjaa hakemusta esimerkiksi jos:

1. Et ole hakenut kaikkia aikomiasi tukia tai toimenpiteitä.
   - Muista tarkistaa myös tuenhakijan tiedot.
   - Muista hakea vuosittain sitoumuksen / sopimuksen maksua!
   - Muista ilmoittaa monivuotisten toimenpiteiden alat
2. Olet ilmoittanut väärän kasvin tai käyttämäsi kasviseos ei täytä valitsemasi toimenpiteen ehtoja
   - Korjaa kasviksi oikea kasvi.
3. Lohkolla on tehty jokin toimenpide, jota ei olisi saanut tehdä.
4. Lohkolla ei ole tehty ehtojen mukaisia toimenpiteitä.
5. Lohkolla tai lohkon osalla ei ole tehty mitään maataloustoimia
   - korjaa kasvulohkon tai kasvulohkon osan kasviksi Tuen peruminen (käytä tätä kasvikoodia vain tähän tarkoitukseen).
6. Lohko tai osa lohkosta ei ole maatalousmaata.
   - korjaa kasvulohkon tai kasvulohkon osan kasviksi Viljelemätön (kysy ensin kunnasta kuinka toimia).
7. Lohko ei ole tuenhakijan hallinnassa (Oltava tuenhakijan hallinnassa 9.6.-1.10.2026)
   - Voit poistaa peruslohkon hallinnastasi ilmoittamalla asiasta vapaamuotoisella kirjallisella ilmoituksella

Muutosajan rajoitteet:

- Et voi muutosaikana:
    - Lisätä uusia peruslohkoja hakemukselle tai tehdä peruslohkomuutoksia.
    - Hakea uusia sitoumuksia.
    - Ilmoittaa yhteiskäyttölohkoja tai muokata yhteiskäyttöisen kasvulohkon rajoja.
    - Poistaa liitteitä.
- Muutosaikana vain kirjallisella ilmoituksella:
    - Muutokset yhteiskäyttölohkon kasvitietoihin
    - Maankäyttölajin muutos
    - Peruslohkon hallinnasta poistaminen.
    - Luomusitoumusten ja ympäristösopimusten tietojen muuttaminen (ilmoitus EVK:n)

Maatalousmaa ja maataloustoiminta

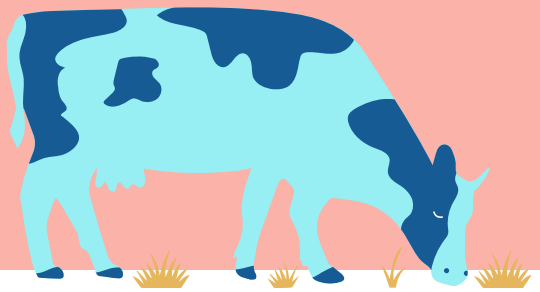

Euroopan unionin osarahoittama

Maatalousmaa

- Ilmoita tukihakemuksella kaikki hallinnassasi oleva maatalousmaa. Maatalousmaaksi katsotaan pelto, pysyvä nurmi sekä pysyvien kasvien ala.
- Maatalousmaan oltava avointa ja viljelykelpoista:
  - Peruskunnostustoimet tehtynä (kalkitus, kuivatus).
  - Ilmoita raivio vasta, kun se on tasattu pellon näköiseksi ja kasvuston saa kasvamaan.
  - Kasvulohkon on oltava tukikelpoinen tukihaun päättymisestä alkaen kasvukauden loppuun saakka (vähintään 31.8. asti).
- Pellon viljelykunnosta on huolehdittava aktiivisesti:
  - Maapohja on peltoa, kuivatus on kunnossa.
  - Kasvusto koostuu pääasiassa maatalousmaan kasveista, ei esimerkiksi joutomaalle tyypillisistä pajusta, horsmasta tai mesiangervosta.

Maatalousmaan on oltava viljelykelpoista

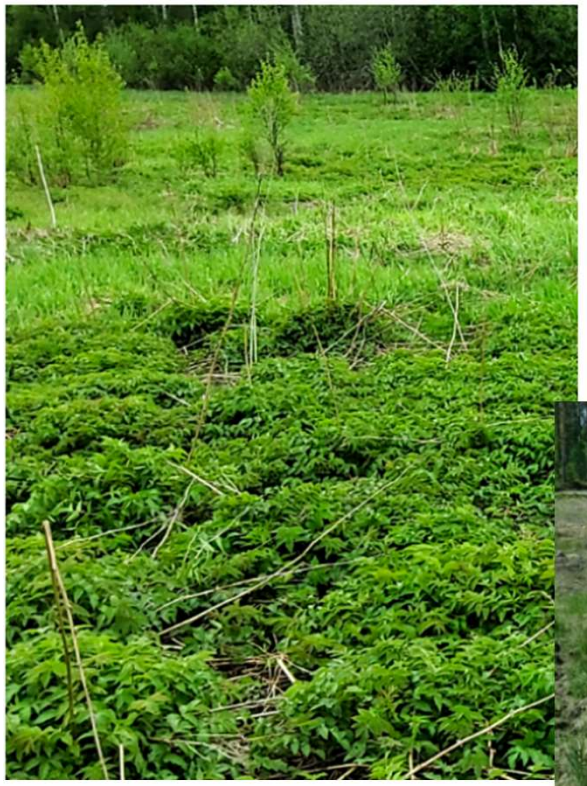

Euroopan unionin osarahoittama

Maatalousmaan on oltava viljelykelpoista

Euroopan unionin osarahoittama

Miten ilmoitat viljelemättömät alat?

- Varmista asia aina tukiehdoista ja/tai kunnasta jos olet epävarma kuinka toimia.
- Tilanteesta riippuen ala joko poistetaan maatalouskäytöstä, ilmoitetaan kesantona, tai kasvin mukaan.
- Jos koko peruslohko poistuu maatalouskäytöstä, tee poisto peruslohkomuutoksissa ennen varsinaisen tukihakemuksen tekoa.
- Jos osa peruslohkosta poistuu maatalouskäytöstä, poista ala rajakorjauksella tukihakemusta tehdessäsi.
- Tilapäisesti viljelemätön ala:
  - Ilmoita kasvin alaan normaalisti: Rehupaalien tai auman säilytys maksimissaan 1 vuoden, ojien kaivuumaat maks. 1 vuoden, sääolojen vuoksi orastumaton kasvusto, talvituhojen kärsimä ala.
  - Poista rajakorjauksella: Varastoalue, esim koneet, viljelyyn liittymättömät rakennustarvikkeet, ala pidempään pois viljelykäytöstä.

- Väliaikaisesti poistettu ala tai lohko on mahdollista lisätä hakemukselle seuraavana vuonna takaisin.

Maataloustoiminta

- Viljelykasvit
  - Kasvusto on perustettava 30.6. mennessä.
  - Pyri tuottamaan korjuu- ja markkinakelpoinen sato.
    - Tee tavanomaiset viljelytoimet, lannoita ja huolehdi kasvinsuojelusta.
- Heinä- ja muiden nurmirehukasvustojen sato on korjattava, laidunnettava, niitettävä tai kasvusto uusittava viimeistään 15.9.
  - Rehunurmet, luonnonlaitumet ja muut nurmet.
  - Valvotun siementuotannon nurmilla korjuu voidaan tehdä myös 15.9. jälkeen (huom. Jos satoa ei korjata, tuen peruminen on mahdollista vain muutosajan puitteissa).
  - Ruokohelvellä hyväksytään myös kevätkorjuu.
- Avokesanto: muokkaus, peruskunnostustoimet

Korvauskelpoisuus

Korvauskelpoisuus

- Vuonna 2026 on mahdollista hakea korvauskelpoisuutta:
  - tilusjärjestelyssä hallintaan tulleelle alalle
  - lohkon muotoa parantaville alan lisäyksille
  - alalle jolta korvauskelpoisuus poistunut 2025.
- Korvauskelpoisuutta on mahdollista vaihtaa omien lohkojen välillä.
- Voit lisätä lohkoon pienen muotoa parantavan alan-> maks. 5% ja enintään 0,5ha.
  - Jos lisättävä ala on suurempi, muodosta alasta uusi peruslohko.
  - Jos ala ei ole ollut viljelykelpoinen 31.12.2022, koskee sitä nurmivaatimus.
  - Noudata pinta-ala rajoitetta! Muutoin hallinto muodostaa alasta uuden peruslohkon.

Muotoa parantavat lisäykset

- Sallitut lisäykset

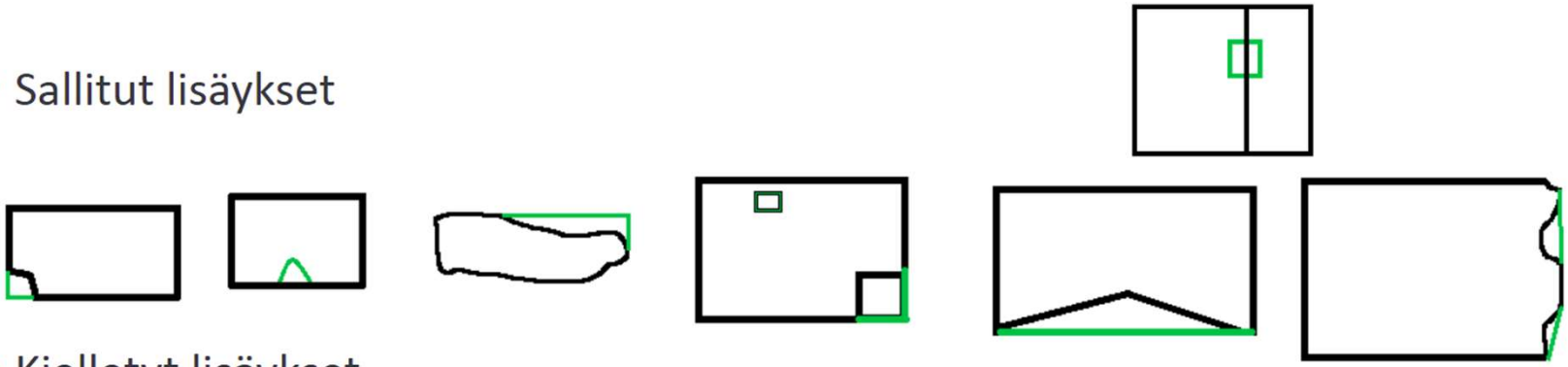

- Kielletyt lisäykset
  - Lisäykset, jotka eivät paranna lohkon muotoa

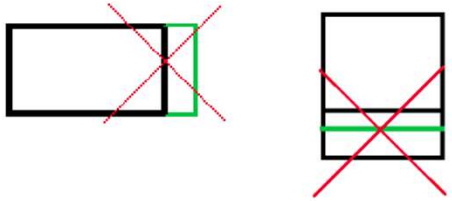

Hallinnon toimesta lisättävä korvauskelpoisuus

- Korvauskelpoisuutta jaetaan 2026 kolmella eri perusteella:

1. Elinvoimakeskuskohtainen kiintiö
   - Pisimpään viljelyssä olleet korvauskelvottomat lohkot.
   - Valtakunnallisesti jaossa noin 4500 hehtaaria.
2. Nuorten viljelijöiden tulotuen saaminen 2025
   - Valtakunnallisesti jaossa noin 4000 hehtaaria.
3. Lohkon sijainti tietyissä Itä-Suomen maakunnissa.

- Kunta on yhteydessä viljelijöihin joita asia koskee.

Peltotukien muutokset 2026

Kuntien maaseutupalvelut

Perustuu Ruokaviraston 12.3.2026 koulutukseen

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Tuet

- Perustulotuki (s)
- Uudelleenjakotulotuki (s)
- Ekojärjestelmätuki (s)
- Erikoiskasvipalkkio (s)
- Nuorten viljelijöiden tulotuki (s)
- Tärkkelysperunapalkkio (s)

- Luonnonhaittakorvaus
- Ympäristökorvaus
- Sokerijuurikkaan kansallinen tuki
- Nuorten viljelijöiden tuki
- Pohjoinen hehtaarituki
- Yleinen hehtaarituki

- EU:n suora tuki = s

Aktiiviviljelijä

- Tuet enintään 5000 euroa
- Y-tunnus viimeistään peltotukien haun viimeisenä päivänä ja päätoimiala jokin hyväksytyistä toimialoista ja on alv-velvollinen alkutuottaja
- **Muut asiakirjat:**
  - Asiakirjojen liityttävä yksinomaan vähimmäistason maataloustoiminnan harjoittamiseen
  - Asiakirjojen on osoitettava:
    - Tuotettu maataloustuotteita tai tarkoituksena on tuottaa maataloustuotteita
    - Maataloustoimintaa on harjoitettu säilyttämällä maatalousmaa sellaisessa kunnossa, että se soveltuu laitumeksi tai viljelyyn ilman, että sitä olisi valmisteltava muutoin kuin tavanomaisia maatalousmenetelmiä ja -koneita käyttäen.
      - Kuvaus niitosta ja muista hoitotoimenpiteistä ja toteutusajankohdasta

Perustulotuki, Uudelleenjakotulotuki,

- Perustuen hakeminen edellytys suorien tukien myöntämiselle
- Maatalousmaa ja maataloustoiminta
- Uudelleenjakotulotukea maksetaan enintään 50 ha:lle
- Tukitaso:
  - **Perustulotuki**
    - AB-alueella 141 €/ha
    - C-alueella 120,88 €/ha
  - **Uudelleenjakotulotuki**
  - 21,50 €/ha

Luonnonhaittakorvaus

- Vähintään 5 hehtaaria korvauskelpoista maatalousmaata
- Ei makseta alle 5 aarin kasvulohkoille
- Degressio: tuki pienenee 150 ha ylittävältä alalta 90 %, 300 ha ylittävältä alalta 80 %
- Kesantorajoite:
  - Kesantoja ja luonnonhoitonurmia enintään 25 % korvauskelpoisesta alasta
  - Tuki:
    - AB-alueella 217 €/ha
    - C-alueella 242 €/ha

Nuorten viljelijöiden tuet

- Hakija on aloittanut tilanpidon ensimmäistä kertaa pääasiallisena yrittäjänä ja hänellä on tilan määräysvalta
- Hakijan on oltava ensimmäisenä perustulotuen (tai perustuen) hakuvuonna korkeintaan 40-vuotias (1986 syntynyt).
- Maksetaan enintään viitenä peräkkäisenä vuotena
- Ammattitaitovaatimuksena toisen asteen tutkinto/ 30 opintopisteen koulutus, jossa 15 op talousopintoja
- Tuki:
  - Nuorten viljelijöiden tulotuki koko maassa 100 €/ha enintään 150 hehtaarille
  - Nuorten viljelijöiden tuki c-alueella 50 €/ha korvauskelpoiselle alalle

Euroopan unionin osarahoittama

Erikoiskasvipalkkio, tärkkelysperuna, hamppu

- Erikoiskasvipalkkion tukitaso koko maassa 95 €/ha
  - AB-alueella tuki myös avomaanvihanneksille
- Tärkkelysperunapalkkio
  - Viljelysopimus toimitettava 9.6.2026
  - Tukitaso 730 €/ha
- Hamppu
  - Hampun kylvösiemenen vakuustodistus kaikista kylvöön käytetyistä siemen säkeistä 9.6.2026
  - Lajikkeen oltava tukikelpoinen, käytettävä sertifioitua siementä

Sokerijuurikkaan tuet

- Sokerijuurikkaan kansallinen tuki
  - Sokerijuurikkaan viljelysopimus toimitettava 9.6.26 mennessä
  - Sokerijuurikkaan kansallinen tuki 350 €/ha

- Sokerijuurikkaan kuljetustuki
  - Tuki määräytyy kuljetuskilometrien ja sokerijuurikkaan viljelypinta-alan mukaan.
  - De minimis –tuki, maksimissaan 50 000 euroa 3 vuoden aikana

Euroopan unionin osarahoittama

Pohjoinen hehtaarituki, Yleinen hehtaarituki

- Kansalliset tuet
  - Yli 18 vuotiaille
  - Peruslohkon oltava korvauskelpoinen
  - Maatalousmaata 5 ha tai 1 ha puutarhakasveja viljelyksessä

- Yleinen hehtaarituki
  - C2-tukialueella 10 €/ha
- Pohjoinen hehtaarituki:

Pohjoinen ha-tuki C2	Tukitaso
Sokerijuurikas	100
Tärkkelysperuna	100
Ruis	75
Avomaavihannekset	350
Valkuaiskasvusto (seos)	45
Peltokasvit	75

Euroopan unionin osarahoittama

Ekojärjestelmä

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Yleistä

- Talviaikainen kasvipeite 40 €/ha
- Luonnonhoitonurmet 55 €/ha
- Viherlannoitusnurmet 100 €/ha
- Monimuotoisuuskasvit 210 €/ha

- Rajoitukset:
  - Luonnonhoitonurmi, viherlannoitusnurmi ja monimuotoisuuskasvien tukea myönnetään enintään 25 % suorien tukien tukikelpoisesta alasta
  - C-alueella enintään 10 % luonnonhoitonurmille
  - Ympäristökorvausta ei makseta viherlannoitus-, monimuotoisuuskasvi- tai luonnonhoitonurmialoille
  - Luomukorvausta ei makseta luonnonhoitonurmille eikä monimuotoisuuskasveille

Talviaikainen kasvipeite, lhn, viherlannoitusnurmi

- Talviaikainen kasvipeite
  - Toimenpiteeseen ilmoitetun alan oltava kasvipeitteistä ja muokkaamatonta 31.3.2026 asti

- Luonnonhoitonurmet ja viherlannoitusnurmet
  - Toisen vuoden kasvuston voi päättää 15.7. alkaen, jos kylvää syyskylvöisiä kasveja
  - Vaikeita rikkakasveja voi torjua pesäketorjuntana
  - Niitto joka toinen vuosi. Voi todistaa 2025 niittovaatimuksen myös paikkaan sidotulla kuvalla.

Euroopan unionin osarahoittama

Monimuotoisuuspellot

- Monimuotoisuuspellot
  - Pellot tulee perustaa kylvämällä siemeniä tasaisesti koko kasvulohkolle siten, että alalle muodostuu peittävä kasvusto
    - Tukea ei myönnetä jos alalla ei ole peittävä kasvusto
    - Epäonnistuneen kasvuston kasvikoodiksi voi muuttaa tuen peruminen tai 1-vuotinen kylvetty seoskasvusto
    - Satelliittiseuranta ja kuvavastauksissa näyttävä ehtojen mukainen kasvusto tai ala hylätään
  - Vaikeita rikkakasveja voi torjua pesäketorjuntana

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvaus

Kuntien maaseutupalvelut

Perustuu Ruokaviraston
10.3 ja 12.3.2026 pitämiin koulutuksiin

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin
osarahoittama

Ympäristösitoumus

- Valtaosa tiloista sitoutunut vuonna 2023
- V. 2026 voi antaa uuden viisivuotisen sitoumuksen tai sitoumuksen voi tarvittaessa myös jakaa/siirtää
- Kaikki korvauskelpoinen ala on automaattisesti ympäristökorvauksen sitoumusalaa
- Vähimmäisala 5 ha tai puutarhakasveilla 1 ha
- Muista hakea kaikkia toimenpiteitä jo tukihaussa, myös syysilmoituksella ilmoitettavia toimenpiteitä (muutosvaiheen aikana voi vielä lisätä/vaihtaa toimenpiteitä)
- Muista ilmoittaa peltotukien haussa seuraavat toimenpiteet samoilla aloille kuin v.2025:
  - Suojavyöhyke
  - Turvepeltojen nurmet
  - Valumavesien hallinta
- https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/ymparistokorvaus/

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvaus

- Peltokasvit 45 €/ha, puutarhakasvi ja kumina 113 €/ha
- Rakenne:
  - **Pakolliset tilakohtaiset toimenpiteet**
    - Ei makseta erillistä korvausta
  - **Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet (valittava vuosittain kaksi)**
    - Ei makseta erillistä korvausta
  - **Lohkokohtaiset vapaaehtoiset toimenpiteet (ei ole pakko valita yhtään)**
    - Hehtaarikohtainen korvaus

- Korvausta tilakohtaisesta toimenpiteestä ei makseta kasvimaasta, kesannosta, puuvartisten energiakasvien alasta, suojavyöhykkeestä, ekojärjestelmän viherlannoitusnurmesta, luonnonhoitonurmesta ja monimuotoisuuspellosta.

Ympäristökorvauksen pakolliset toimenpiteet 1/2

Voimassa olevat viljavuustutkimukset

- 5 vuoden välein, 1 näyte jokaista alkavaa 5 ha kohti (yli 0,50 ha lohkoista)
- Lohkoilta, joita ehtojen mukaan voidaan lannoittaa
- Hallintaan tulevista lohkoista tutkimus pitää olla sitoumusvuoden loppuun mennessä

Lohkokohtaiset muistiinpanot

- Muokkaukset, lannoitukset, kylvöt, sadonkorjuu, satomäärät ja ruiskutukset.
  - Muistiinpanojen ja ilmoitusten tulee vastata toisiaan
  - Kasvinsuojeluaineita käyttäessä muista kirjata käytön peruste.

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen pakolliset toimenpiteet 2/2

Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

- Tulee olla laadittu toisen tai kolmannen sitoumusvuoden loppuun mennessä
- Pitää olla tehtynä 30.4.2026, kun sitoumus alkanut 2023
  - Jos teet suunnitelman 30.4.2026 jälkeen, vuoden 2025 ympäristökorvauksen tilakohtaisesta tuesta vähennetään 20 %
- Tehdään osoitteessa ilmastosuunnitelma.fi
- Suunnitelmassa kartoitetaan maatilan ympäristöhaasteita ja kehittämismahdollisuuksia
  - Vähintään yhdelle lohkolle täytyy suunnitella toimia
- Palautetaan kuntaan
  - Paperilla, sähköpostilla tai Peltotukien haun liitteenä Vipu-palvelussa
- Tarkemmat ohjeet: https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/ymparistokorvaus/ymparistositoumuksen-ilmasto--ja-ymparistosuunnitelma/#71965

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen tilakohtaiset toimenpiteet 1/4

Valittava vuosittaisin kaksi toimenpidettä:

- **Ilmasto- ja ympäristökoulutus**
  - Tilan osallinen suorittaa verkkokoulutuksena 30.4 mennessä, Vipun kautta kirjautuminen
    - Huom. 2025 valinneiden tulee suorittaa 30.4.2026 mennessä.
- **Monivuotiset monimuotoisuuskaistat**
  - Monivuotinen nurmi- ja niittykasvusto vähintään kahdelle lohkolle, joissa kasvaa 1-vuotista kasvia. Kaistan tulee olla noin 3 m leveä
- **Maaperän seuranta**
  - Laaja maa-analyysi/analyysi peltomaan laatutekijöistä skannauslaitteistolla 2 lohkosta/ vuosi (yli 0,5 ha) viimeistään 30.11.

Ympäristökorvauksen tilakohtaiset toimenpiteet 2/4

- **Orgaaniset ravinteet** (vähintään 25 m3)
  - Luovutat lantaa toiselle tilalle
  - Käytät lannan separaattoria
  - Käytät lietteen laskeutusmenetelmää
  - Toimitat lantaa tai nurmikasvustoa biokaasulaitokseen

- **Pölyttäjien ravintokasvit**
  - Viljelet pölyttäjien ravintokasveja sadontuottotarkoituksessa vähintään kahdella peruslohkolla, jotka yli 0,5 ha tai peruslohkolla kasvulohko vähintään 1 ha.

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen tilakohtaiset toimenpiteet 3/4

- **Täsmäviljelymenetelmät**
  - Yhdessä tai useammassa työvaiheessa käytössä
  - 1-4 kohdissa kelpaa urakoitsijan laite, urakoitsijan kuittaus tai kuitti on oltava viimeistään 30.11

1. Paikkakohtaiseen kuvantamiseen perustuva automatiikka, joka mahdollistaa tuotantopanosten sijoittamisen ja levittämisen peltoon paikkakohtaisesti
2. Kasvinsuojeluruiskun tai lannoitteenlevittimen lohkoautomatiikka
3. Optiikkaa hyödyntävä hara rikkakasvien mekaanisessa torjunnassa.
4. Paikkatietoon perustuva leikkuupuimurin tai ajosilppurin satotasomittaus.
5. Traktori tai työkone, joka valitsee ja säilyttää ajolinjan ilman kuljettajaa. (oma tai esim.leasing)

Ympäristökorvauksen tilakohtaiset toimenpiteet 4/4

- **Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset**
  - Koko kasvukauden ajan tehdään lohkoilta havaintoja rikkakasveista, kasvitaudeista tai kasvintuhoojista.
  - Sovelluksen on oltava vuorovaikutteinen eli
    - Sovelluksen käyttäjän on mahdollista antaa tietoja
    - Kaikki sovellukset kelpaavat, joissa vuorovaikutteisuus on mahdollista
    - Vuoden 2025 sitoumusehdoissa listattuja esimerkkejä:
      - LukeKasKas, RapsiApp, Minun Maatilani- WisuEnnuste, AgAssist, Cordulus Farm, Agriportal, Sirppi-mobiilisovellus (versio 2.4.), AgriSmart
  - Osoita sovelluksen käyttö esimerkiksi kuvakaappauksilla

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 1/11

Voi valita yhdelle tai useammalle lohkolle (vapaaehtoinen)

Maanparannus- ja saneerauskasvit 223 €/ ha (ennen 190 €/ha)

- Lohkolle, jolla on viljelty edellisenä vuonna yksivuotista tuotantokasvia.
- Maanparannus ja saneerauskasvin voi ilmoittaa kaksi vuotta peräkkäin (muutos)
- Monivuotisen kasvin voi ilmoittaa kaksi vuotta peräkkäin ilman uudelleenkylvöä
- Et voi viljellä maanparannuskasveja satokasvin aluskasvina.
- Kelpaavat kasvit: Apila, Aitohunajakukka, auringonkukka, kumina (ensimmäisen vuoden kasvusto), mailaset, mesikät, rehuvirna, ruisvirna, samettikukka, sikuri, valkosinappi eli keltasinappi, öljy- ja muokkausretikka (myös muokkausretiisi), edellä mainittujen kasvien seokset.
  - satovuoden kumina ei kelpaa, vaikka se ilmoitettaisiin ensimmäisen kerran kuminana
- Muita kuin listassa mainittuja kasveja ei voi olla seoksessa

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 2/11

- Vuonna 2026 toimenpiteeseen voi ilmoittaa alaa, jossa ollut yksivuotinen tuotantokasvi tai alalle on maksettu vuonna 2025 tästä toimenpiteestä
  - Apila ei ole mukana v.2025 perusteella
  - Karttataso kelpaavasta alasta Vipussa
- Kylvä maanparannus- ja saneerauskasvit keväällä. Saat niittää tai murskata kasvuston ja käyttää kasvuston hyödyksi. Saat muokata kasvuston maahan **kahden kuukauden** kuluttua kylvöstä.
- Saa lannoittaa, voi käyttää kasvinsuojeluaineita ja päättää kemiallisesti
- Voi perustaa seuraavan vuoden kasvuston
- Maanparannus ja saneerauskasvi saa lisäksi:
  - 45 €/ha peltokasvien tilakohtaisen korvauksen
  - Kumina 113 €/ha puutarhakasvien tilakohtaisen korvauksen
- Maksetaan max. 20% korvauskelpoisesta alasta

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 3/11

Kerääjäkasvit 97€/ ha

- Kylvetään yksivuotisen viljelykasvin alalle aluskasviksi tai sadonkorjuun jälkeen **viimeistään 15.8**
  - Pääkasvin oltava yksivuotinen peltoviljelykasvi tai puutarhakasvi, ei nurmikasvi
  - Tasainen kasvusto
- Saat päättää kasvuston kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15.9.
- **Voit muokata kasvuston aikaisintaan 1.10.**
- Aiempi päättäminen ja muokkaus on sallittua, jos kylvetään syyskylvöinen satokasvi.
  - Säilytettävä vähintään 6 viikkoa, saa perustaa seuraavan vuoden kasvuston
- Saa olla seoskasvusto, ei kuitenkaan kahta viljaa seoksena
- Ei saa koostua yksinomaan typensitojakasvista
- Hamppu ei käy
- Maksetaan max. 35 % korvauskelpoisesta alasta

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 4/11

Kiertotalouden edistäminen 37€/ ha

A. Levitä lohkolle lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejaetta tai nestemäistä orgaanista lannoitetta **sijoittavilla tai multaavilla laitteilla**.
   - Oman tilan liete kelpaa
   - Väh. 15 m3/ha (Korkean ravinne pitoisuuden aineet 5 m3/ha)

B. Lisää peltolohkolle orgaanista materiaalia, jonka **kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia.**
   - Saat korvauksen orgaanisena aineena levitettävästä oman tilan kuivalannasta ainoastaan, jos aine on kierrätetty biokaasulaitoksen kautta
   - Jos vastaanotat kuivalantaa
   - Väh. 10 m3/ha (Korkean ravinne pitoisuuden aineet 5 m3/ha)

- Maksetaan max. 80% korvauskelpoisesta alasta
- Toteutuneet alat ilmoitetaan syysilmoituksella, muista valita toimenpide jo peltotukien haussa!

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 5/11

Suojavyöhykkeet 430 €/ ha (ennen 350 €/ha)

- Sitouduttava sitoumuskauden loppuun saakka
- Voit ilmoittaa uusia lohkoja toimenpiteeseen vielä 2026 ja 2027
- Kelpaavat alat näkyvät Vipu:n karttatasolla ”Suojavyöhyke”
- Kasvusto niitettävä ja korjattava vuosittain 15.9 mennessä
  - Myös perustamisvuonna
  - Kasvusto on aina korjattava, jos kasvusto niitetään!
  - Mikäli kasvusto jää korjaamatta, se ei ole suojavyöhykettä ja tuki peritään takaisin sitoumuskauden alkuun saakka
- Saa laiduntaa ilman lisäruokintaa jos sadon saa siten kokonaan korjattua viimeistään 15.9.
- Muista ilmoittaa sama ala suojavyöhykkeeksi kuin vuonna 2025, muutoin takaisinperintä!

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 6/11

Turvepeltojen nurmet 200 €/ ha (ennen 100 €/ha)

- Turvemaata olevalla peruslohkolla monivuotinen nurmikasvusto koko sitoumuskauden ajan.
- Uutta alaa voi ilmoittaa jokainen toimenpiteen valinnut (sitoumusvuodella ei ole väliä)
- 2026 ilmoitettavista uusista nurmista viljavuustutkimus 30.9 mennessä. Toimita analyysi kuntaan!
  - Maalajin on oltava turvetta eli pelkästään BCt, Ct, LCt, SCt, CSt, LSt tai St
- Sato korjattava vuosittain 15.9. mennessä
- Saat uusia nurmen sitoumuskauden aikana vain ilman muokkausta
- Voi laiduntaa jos nurmipeite säilyy ja sen avulla sadon saa kokonaan korjattua
- Vuosittainen kasvinsuojeluaineiden käyttö ei ole sallittua (aiemmin oli kokonaan kielletty)
- Muista ilmoittaa sama ala kuin vuonna 2025, muutoin takaisinperintä!

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 7/11

Valumavesien hallinta

Säätösalaojitus 77€/ ha
Altakastelu- tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä 214€/ ha

- Muista ilmoittaa vuonna 2026 sama ala valumavesien hallintaan kuin vuonna 2025
- Uutta alaa voi ilmoittaa vuonna 2026
  - Järjestelmä valmiina 30.4
- **Voi valita jos jokin seuraavista täyttyy:**

1. Lohko sijaitsee happamalla sulfaattimaalla
2. Lohkon maalaji on turve
3. Peruslohkon alalla on ollut vuosien 2015 ja 2022 välisenä aikana ainakin yhtenä vuonna valumavesien hallinta -toimenpide.

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 8/11

- Valumavesien hallinta-toimenpide ilmoitetaan vuodesta 2026 lähtien peltotukien haussa kasvulohkolle
  - Ei ilmoiteta enää syysilmoituksella toimepidelohkoille
  - Ei esitäyttöä
  - Apuna ilmoittamisessa Vipun karttataso ”Edellisen vuoden valumavesilohkot”
  - Kasvulohkolle ilmoitetaan käsittelymenetelmä ja toimenpiteen hakuperuste
- Toimenpiteen valinta Haettavat tuet-välilehdellä lohkokohtaisissa toimenpiteissä

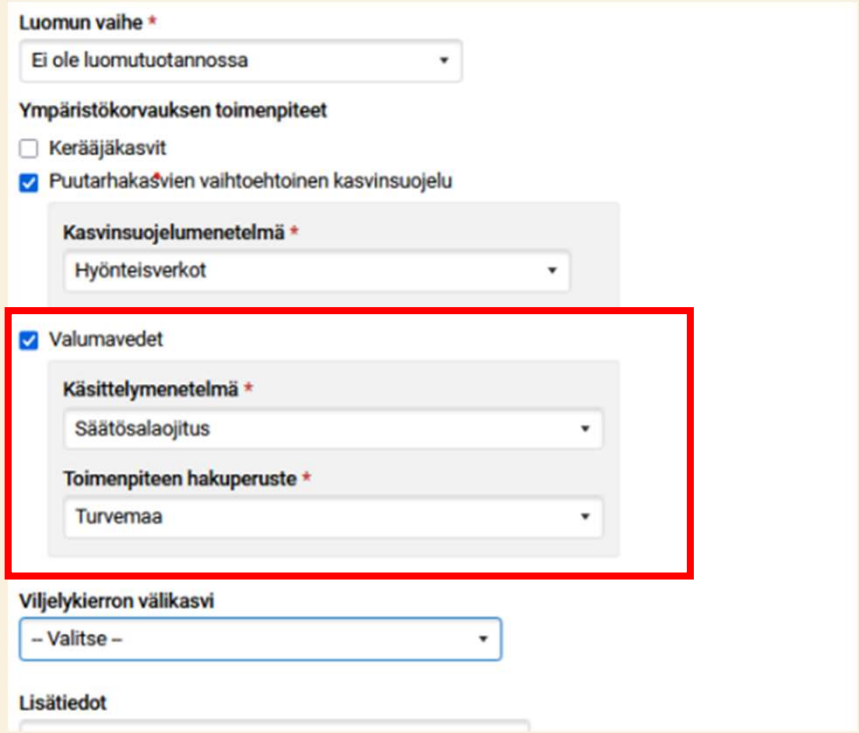

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 9/11

Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät 500€/ ha

- Yksi torjuntamenetelmä/ lohko

A. Mekaanisesti levitettävien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien tai tuholaisten torjunnassa

B. Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate yksivuotisilla kasveilla

C. Hyönteisverkot

D. Pölyttäjähyönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa

E. Makroeliötuotteiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa

F. Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla. (Luomutila voi valita vain tämän)

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 10/11

Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät 500 €/ha

- Mikrobiologisiin valmisteisiin tai makroeliöiden käyttöön perustuvia menetelmiä käytettäessä on hankittava jokaisena sitoumusvuotena menetelmän mukaiset valmisteet/torjuntaeliöt
- Katetta on hoidettava/lisättävä tarpeen mukaan
  - Kate tulee säilyttää monivuotisilla kasveilla koko kasvukauden, jos viljely jatkuu seuraavana vuonna.
  - Kate tulee säilyttää yksivuotisilla kasveilla ja monivuotisten kasvien viimeisenä viljelyvuonna sadonkorjuuseen saakka.

- Tuenhakijan on laadittava **vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma 31.5 mennessä** ja lisättävä se peltotukihakemuksen liitteeksi
  - Pohja löytyy: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tuet/asiointipalvelut/lomakkeet/puutarhakasvien_vaihtoehtoinen_kasvinsuojelu__ennakkosuunnitelma.pdf

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet 11/11

Lintupellot 600€/ ha

- Alat näkyvät Vipu:n karttatasolla ”Lintupellot”
  - Pitänyt hakea vuosien 2017-2025 aikana väh. kaksi kertaa vahingonkorvausta ELY:stä
- Viljelijän tulee viljellä lintujen suosimia tuotantokasveja tavanomaisen viljelykäytännön mukaan tavoitteena normaalisatoa tuottava kasvusto.
- Dokumentoi kurkien, hanhien tai joutsenten laajamittainen levähdys/ruokailu lohkolla.
- Ilmoita syysilmoituksella lintujen aiheuttamat vahinkoalat ja liitä valokuvat.
- Maksetaan max 50 % tilasi korvauskelpoisesta alasta
- Lintupelloksi ilmoitettavan erillisalan pitää olla vähintään 10 hehtaaria.

Euroopan unionin osarahoittama

Vipu-mobiili ja satelliittiseurannan selvityspyynnöt 2026

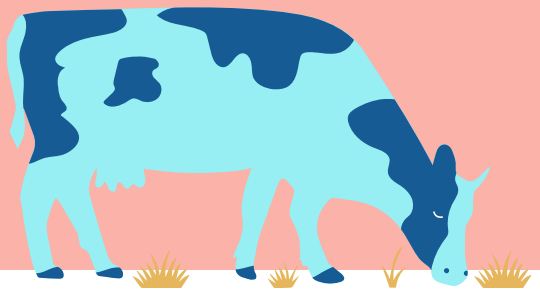

Kuntien maaseutupalvelut

Tiedot perustuvat Ruokaviraston 10.3. ja 12.3.2026 pitämiin koulutuksiin

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Vipu-mobiili on jokaisen tukia hakevan viljelijän työkalu

- Vipu-mobiili on sovellus viljelijän ja hallinnon väliseen tiedonvaihtoon.
  - Sovellus on ladattavissa puhelimen sovelluskaupasta.
  - Varmista, että käytössäsi on uusin versio sovelluksesta.
- Voit tarvittaessa valtuuttaa esim. urakoitsijan Vipu-mobiilin oikeudella, jolla valtuutettu:
  - voi selata tilan lohkotietoja.
  - voi vastata selvityspyyntöihin.
  - voi ottaa vapaakuvia.
  - ei näe tilan maksu- tai valvontatietoja.
- Muista hyödyntää Vipu-mobiilin muistilistaa!
  - Muistilistalta voit tarkastaa mitkä tärkeät päivämäärät ja ehdot koskevat lohkojasi.

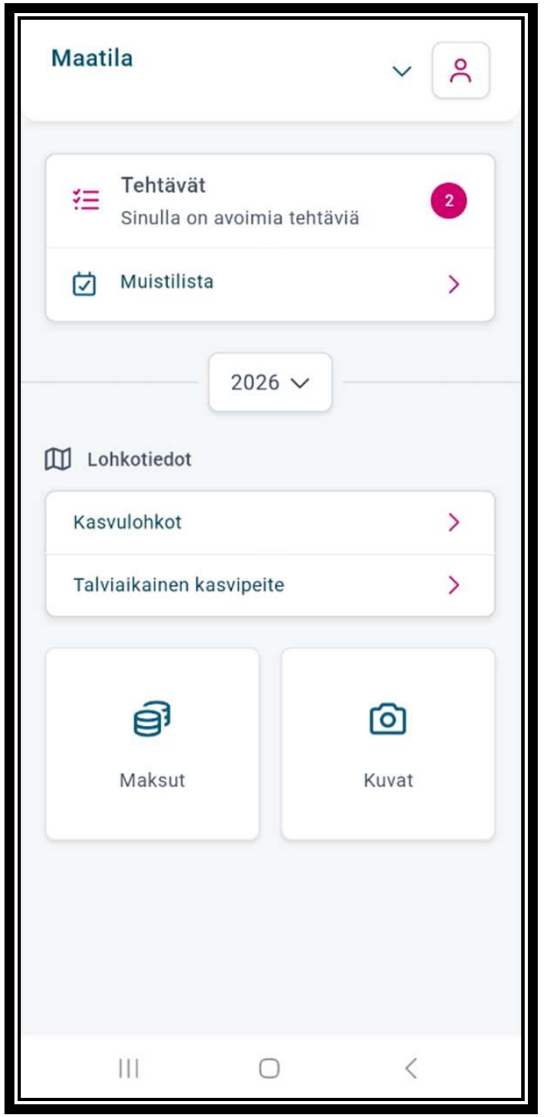

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Uutta Vipu-mobiilissa 2026

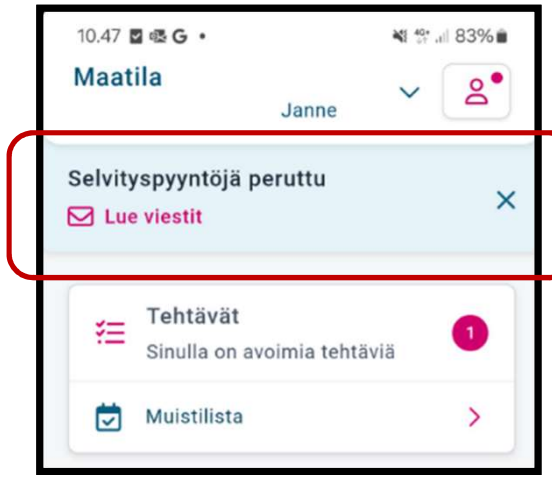

- Perutut selvityspyynnöt näytetään viestinä Vipu-mobiilissa.
  - Saman päivän aikana peruuntuneet näytetään samassa viestissä.
  - Lukemattomasta peruutusviestistä ilmoitetaan Vipu-mobiilin etusivulla ja käyttäjän profiilissa.
  - Luetut viestit säilyvät luettavissa: valitse oman profiilin kuvake etusivun oikeasta ylänurkasta ja avautuvalta sivulta kohta: Viestit.
- Sovelluksen käyttäjälle huomautetaan, jos puhelimessa ei ole käytössä tarkka sijainti.
- Kuvaa otettaessa käyttäjälle näytetään kartta, josta voi tarkistaa sijainnin.
  - Kuvaa otettaessa kartalla näytetään sininen piste, joka osoittaa kuvaajan sijainnin kartalla.
  - Kuvan oton jälkeen kartalla näytetään mihin kuvan sijainti tallentui.

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Ohjeita Vipu-mobiilin ongelmatilanteisiin

- Käynnistä mobiililaite uudelleen.
- Poista Vipu-mobiili laitteeltasi ja lataa uusin versio sovelluskaupasta.
- Tarkista, että
  - mobiililaitteen ohjelmiston uusin versio on asennettu.
  - selain on päivitetty uusimpaan versioonsa (Androidilla Chrome ja Applella Safari).
- Kokeile onnistuuko vastaaminen toisella laitteella.
- Lisää ohjeita ja videoita löytyy osoitteesta: https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/vipu-mobiili/
- Jos asia ei ratkea, ota yhteys oman kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiseen.

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Selvityspyyntö Vipu-mobiilissa

- Ensisijaiselle viljelijälle lähetetään tekstiviesti saapuneesta selvityspyynnöstä.
- Avoimet selvityspyynnöt löytyvät Vipu-mobiilin etusivulta ”Tehtävät” otsikon alta.
- **Reagoi aina selvityspyyntöön!**
- Toimintavaihtoehtoja on 2:

1. Jos selvityspyynnöllä kysytty asia on mielestäsi kunnossa voit vastata selvityspyyntöön ottamalla kuvan pyydetystä lohkosta.

TAI

2. Voit muuttaa tukihakemuksella/syysilmoituksella antamaasi tietoa Vipu-palvelussa. Kun perut tuet itse, seuraamuksia ei tule.

- Selvityspyyntö voi tulla myös peruslohkomuutoksista.

Selvityspyyntöön vastaaminen

- **Avaa selvityspyyntö ja lue tarkasti mitä selvityspyynnöllä kysytään.**
  - esim. jos pyydetään selvitystä niittovaatimuksen toteuttamisesta, ota kuva vasta työn valmistuttua, ei keskeneräisenä.
- Sovellus kertoo, miltä lohkolta kuva pitää ottaa.
  - Kuvan ottaminen on sidottu paikkatietoon.
- Hyvä kuva:
  - on otettu valoisaan aikaan.
  - on kuvattu siten, että horisontti tulee mukaan.
  - Kuvasta pystyy näkemään, että kysytty toimenpide on toteutettu.
- Voit ottaa vapaakuvia ennakkoon mahdollisia selvityspyyntöjä varten.
  - Muista tarkistaa vapaakuvien sijaintitieto!

Ota kuva, josta kysytty asia selviää

Ota kuva koko lohkosta, ei jalkojen juuresta

Jos ehdon noudattamista ei pysty lähetetystä kuvasta toteamaan, käsittelijä lähettää uuden selvityspyynnön → Selkeällä kuvalla säästää vaivaa, kun pellolle ei tarvitse mennä ottamaan uutta kuvaa.

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Näin vastaat selvityspyyntöön Vipu-mobiilissa

1. Vipu-mobiilin etusivulla on ilmoitus, jos tilalla on avoimia tehtäviä.
2. Ota kuva pellolla selvityspyynnön Ota kuva -toiminnolla.
   Voit myös valita kasvulohkolta aiemmin otetun kuvan, jos lohkolta on otettu ehdot täyttävä vapaakuva, tai kuva, jolla on vastattu aiempaan selvityspyyntöön.
   - Varmista kuitenkin, että kuvat vastaavat siihen, mitä selvityspyynnöllä halutaan varmistaa.
3. Kirjoita asiaa selventävät lisätiedot ja lähetä vastaus.
   Varmista lopuksi, että vastaus on lähetty.

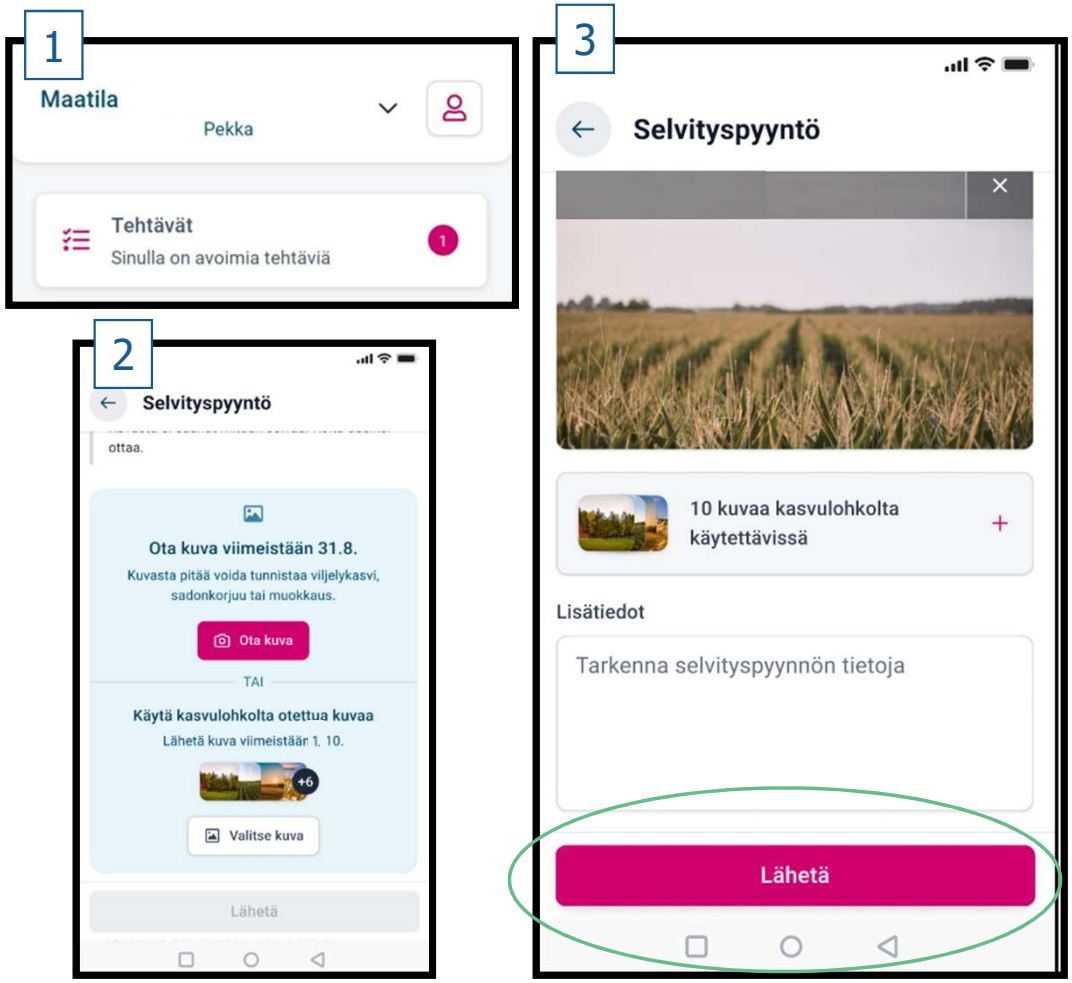

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Kevään 2026 selvityspyynnöt kasvipeitteisyydestä

- Lohkolle voi tulla kaksi selvityspyyntöä: yksi ehdollisuudesta ja yksi ekojärjestelmätuesta.
  - Selvityspyynnöt lähetetään samalla kertaa maaliskuun lopulla.
  - Vastaa kumpaankin selvityspyyntöön.
  - Seuraa Vipu-mobiilin ohjeita.
- Ehdollisuuden selvityspyyntöön voi vastata vapaakuvalla, joka on otettu aikaisintaan 1.1.2026.
  - Poikkeus: jos lohkolle on kylvetty syyskasvi, hyväksytään 30.10.2025 jälkeen otettu vapaakuva.
- Ekojärjestelmätuen selvityspyyntöön voi vastata aikaisintaan 1.4.2026 otetulla kuvalla.
- Viimeinen vastauspäivä on 7.5.2026.
  - Huom. viimeinen päivä muuttaa syysilmoituksen kasvipeitteisyystietoja on 28.4.2026.

Kesällä 2026 voit saada satelliittiseurannan selvityspyyntöjä

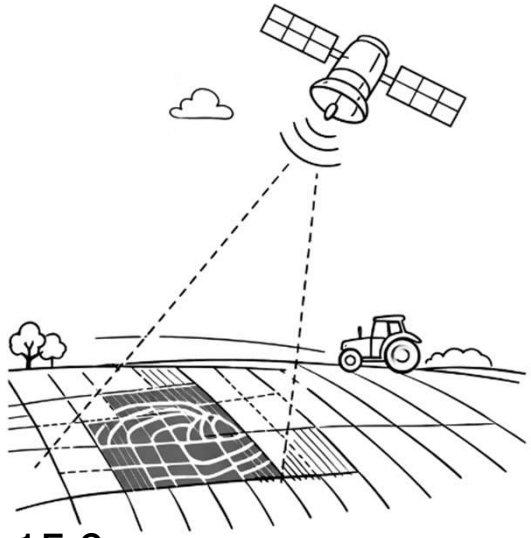

- Lohko on maatalousmaata.
- Kasvi on ilmoitetun mukainen.
- Lohko on niitetty tai laidunnettu ehtojen mukaisesti viimeistään 15.9.
- Suojavyöhykkeiden ja turvepeltojen nurmien sato on korjattu viimeistään 15.9.
- Kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti
  - ekojärjestelmätuen toimenpiteeseen ilmoitetun kasvuston päättämistä tai niittoa ei ole tehty liian aikaisin.
- Satelliittiseuranta valvoo ympäri vuoden seurattavat asiat:
  - Turvepeltojen nurmet -toimenpiteen nurmet on säilytetty kyntämättä.
  - Natura-alueen pysyvät nurmet on säilytetty kyntämättä.
  - Sängenpolttokieltoa on noudatettu.

maaseutu·fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Selvityspyyntöjä lähetetään kesällä 2026 myös hakemustietojen perusteella

- Ruokohelpi
  - Selvityspyyntö tulee kaikille kasvulohkoille, joilla on kasvina ruokohelpi.
  - Kuvasta on erotuttava kesän 2026 ruokohelpikasvuston niitto tai korjuu.
  - Vastausaikaa on 15.6.2027 asti.
  - Lohkon tuet maksetaan vasta, kun selvityspyyntövastaus on hyväksytty.
- Monimuotoisuuskasvit
  - Osalle monimuotoisuuskasvien kasvulohkoista lähetetään selvityspyyntö otannan perusteella ja loppuja seurataan satelliitilla.
  - Lähetä vastauskuva vasta, kun ehtojen mukainen kasvusto on todettavissa.
- Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu, katteen käyttö
  - Tukihaun päättymisen jälkeen tulee kuvauspyyntö kaikille lohkoille, joille toimenpide on ilmoitettu.
  - Kuvan voi ottaa heti, kun lohkolla on ehtojen mukainen, hoidettu kate.

Kesän 2026 selvityspyyntöjen aikataulu

- Ensimmäiset selvityspyynnöt lähetetään heinäkuussa.
  - Viimeiset peltotukihakemuksen tietoihin liittyvät selvityspyynnöt lähetetään 6.10.2026.
- Selvityspyynnössä kerrotaan hyväksytty kuvanottoaika.
  - esim. niittokuvat tulee ottaa viimeistään 15.9.2026.
- Vastausaikaa on 13.10.2026 asti.
  - Huom. peltotukihakemuksen tietoja voi muuttaa 1.10.2026 asti Vipu-palvelussa.
- **Älä jätä selvityspyyntöön vastaamista viime tinkaan!**
  - Selvityspyyntöön kannattaa vastata heti, kun olet saanut otettua pellolta Vipu-mobiililla kuvan, joka todentaa kysytyn asian olevan kunnossa.
  - Kannattaa kirjoittaa asiaa selventäviä lisätietoja selvityspyyntövastaukseen.
  - Jos selvityspyyntö tai siihen vastaaminen herättää kysymyksiä, ole yhteydessä kunnan maaseutuviranomaiseen.

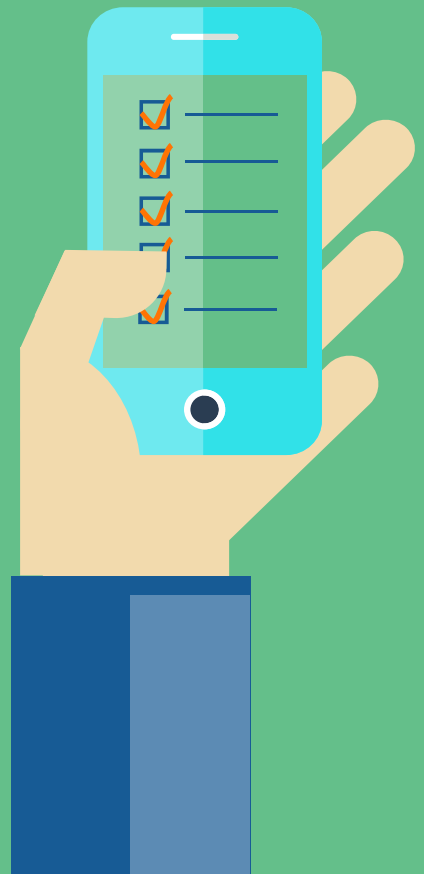

Valvonnan havaintoja vuodelta 2025 ja vinkkejä vuodelle 2026

Esityksessä käytetyt kuvat Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen valvontayksikön arkistosta

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Valvonnan havaintoja vuodelta 2025

- Vuonna 2025 peltovalvonnan ns. kokotilavalvonnoissa oli Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen alueella 85 tilaa (n. 2% tiloista)
  - Pinta-alavalvonnat saatiin määräaikaan (15.11.2025) mennessä tehdyksi
  - Valvontoihin olennaisena liittyvät talviaikaiset asiakirjavalvonnat ovat vielä kesken
- Valvontaotantoihin n.31% n valikoitui satunnaisesti, loput painotettuina otantoina
  - Painotetun otannan riskitekijöinä oli mm. pysyvän nurmen suuri ala, iso peruslohkojen kehämitta suhteessa pinta-alaan, ekojärjestelmän toimenpide monimuotoisuuskasvit
- Alueellisena havaintona oli merkittävä suurten tilojen osuus valvontaan osuneista tiloista
- Valvontojen yleishavaintona voidaan todeta, että **pääosin tarkastelut sujuivat mallikkaasti**, mutta muutamien tukiehtojen noudattamisessa havaittiin puutteita.

Pinta-alatukien seuraamukset 2025 (pääosin) 1/2

- Perus- ja kasvulohkojen pinta-alavirheet **yleisin** seuraamuksia aiheuttava virhe
- **Korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on vaatimuksena kaikilla peltoviljelykasveilla**, joita yleisesti viljellään sadontuottotarkoituksessa
  - Ongelmia aiheuttivat heikot rehunurmet
  - Laiminlyönnin vakavuudesta ja laajuudesta riippuen laiminlyönnin seuraamusprosentiksi tallennetaan lohkolle -50 % tai -100 %

Seuraamus lohkolle -50%. Kasvusto on rikkaista, mutta metsälauhan alta löytyy myös kylvettyjä heinäkasveja

Seuraamus lohkolle -100%, jos ei löytyisi viljelykasveja, niin todettaisiin viljelemättömäksi

Pinta-alatukien seuraamukset 2025 (pääosin) 2/2

- **Luonnonhoitonurmet ja viherkesannot**
  - Luonnonhoitonurmien ja viherkesantojen kasvustot eivät ole ehtojen mukaisia
    - Kasvustosta löydyttävä yli 50% heinä- ja nurmirehukasveja

- **Monimuotoisuuskasvit (maisema, niitty ja riista)**
- Monimuotoisuuskasvien kasvusto ja/tai siemenseos eivät täytä tukiehtoja
  - Pyrkimys peittävään kasvustoon ei täyttynyt
  - Ilmoitettuja kasveja ei löydy kasvustosta

Hylätty luonnonhoitonurmi, alle 50% nurmikasveja

Riistapelto, kasvusto puutteellinen

Euroopan unionin osarahoittama

Ympäristökorvauksen puutteet

- **Ympäristökorvauksen pääasialliset seuraamukset (valvotuista tiloista):**
- Ymp. korvauksen vähimmäisvaatimuksen ja ehdollisuuden osalta ongelmana **puutteelliset suojakaistat (n.20 %)**
- **Lohkokohtaiset toimenpiteet**
  - Monivuotisten puutarhakasvien leikattava nurmikate (14,1%)
  - Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu (12,3%)
  - Suojavyöhykkeen kasvuston hoito (11,5%)
  - Säätösalaojitus (9,8%)
  - Kerääjäkasvit (8,7%)
  - Maanparannus- ja saneerauskasvit (8,7%)

Monivuotisten puutarhakasvien nurmikate hoitamatta

Vesistön varrella alle 3 metrin suojakaista

Kerääjäkasvi, ok

Kerääjäkasvi puuttuu

Satelliittiseuranta 2025

- **Viljelijät ottaneet VIPU-mobiilin hienosti käyttöön ☺**
- **Seurannan teknisessä toteutuksessa vielä kehitettävää**
  - Pilviongelmat
  - Tulkintavaikeudet
- **Satelliittiseurantojen tilanne**
  - Lähetetyt selvityspyynnöt **38 kpl**
    - Ruokohelvet vielä kesken
  - Hyväksytyt vastaukset **8031 kpl**
  - Hylätyt vastaukset **42 kpl**
  - Erääntyneet selvityspyynnöt **223 kpl**
  - Passivoituneet selvityspyynnöt **2935 kpl**

Euroopan unionin osarahoittama

Havaintoja asiakirjavalvonnasta

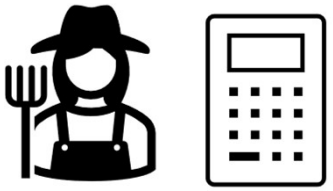

- Lohkokirjanpito
  - Lohkokortteja puuttuu tai kasvi ei ole todetun mukainen
  - Viljelytoimenpiteitä puuttuu; sadonkorjuupäivät, satomäärät
  - Lannoitteissa annettujen N ja P ravinteiden määrät puuttuu
  - Kasvinsuojeluaineiden käyttömäärät, käytön syy, tarkka kauppanimike
  - Siemenseoksen sisältö; riistakasvit, kerääjäkasvit
- **Viljavuustutkimus vanhentunut tai puuttuu osittain tai kokonaan**
- Pohjavesialueella on käytetty kiellettyä kasvinsuojeluainetta
- Kasvinsuojeluainerekisterin mukaan aineen käyttölupa päättynyt ruiskutushetkellä tai käytetty myyntipäällysmerkintöjen vastaisesti
  - Sallittu käyttömäärä ylittynyt tai käytetty väärälle kasville
- Maataloustuotannon kirjaamisvaatimukset opas
  - https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/oppaat/hakuoppaat/maataloustuotannon-kirjaamisvaatimukset/maataloustuotannon-kirjaamisvaatimukset-2025/#id-11-lohkokohtaiset-muistiinpanot

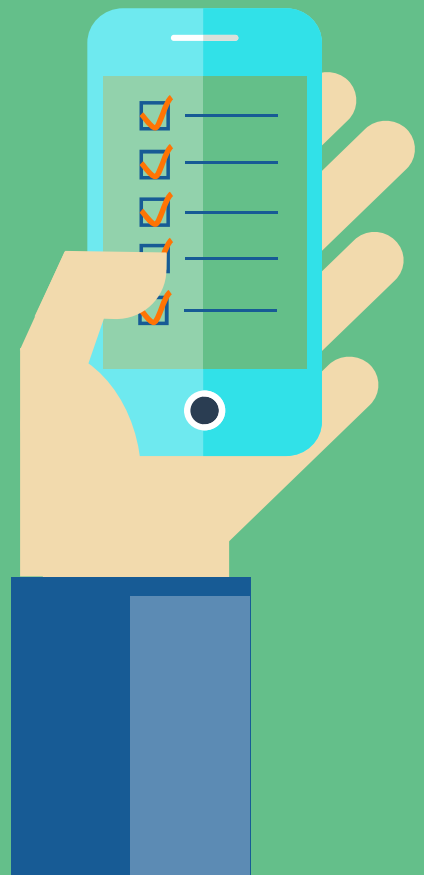

Valvonnan vinkkejä vuodelle 2026

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama

Muutoksia valvontavuodelle 2026

- **Tilakäynteinä tehtävien kokotilavalvontojen määrä kasvaa 2% ->n.2,8%**
  - Tarkoittaa tilamääränä n. 140 tilaa
  - Syynä valvontamäärien nousuun virhemarginaalien ylitykset
- **Ohjeistus täsmentyy muutamien tukiehtojen osalta mm.**
  - **Ympäristökorvaus**
    - Kerääjäkasveilta vaaditaan **tasainen** kasvusto
    - Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmän toimenpiteeseen kuuluva ennakkosuunnitelma on toimitettava vuodesta 2025 alkaen tukihakuaikana kuntaan
    - Valumavesien hallinta toimenpidettä valvotaan kohdennetummin
  - **Ekojärjestelmätuki**
    - Monimuotoisuuskasvien on muodostettava **peittävä** kasvusto, aiemmin riitti pyrkimys peittävän kasvuston saavuttamiseen

Näin vältyt seuraamuksilta

- Älä ilmoita alaa joka ei ole maatalousmaata
- Ilmoita kasvit ja toimenpiteet oikein
  - Jos huomaat virheen, korjaa hakemusta heti
  - Kun valvonnasta ilmoitetaan, muutokset eivät enää ole mahdollisia
- Tutustu huolellisesti tukiehtoihin
  - Ja tee ehtojen mukaiset toimenpiteet
    - Huomioi mm. viljavuustutkimukset ja vaadittavat kirjanpidot
- Lue ajankohtaiset vinkit viljelijäuutiskirjeistä
  - Epäselvissä tapauksissa ota ajoissa yhteyttä asiantuntijoihin
- Ilmoita ylivoimaisesta esteestä kuntaan 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on mahdollinen
  - Valvonnan yhteydessä se on usein jo myöhäistä
- Reagoi ajoissa selvityspyyntöihin ja muihin hallinnon asiakirjapyyntöihin

Satelliittiseuranta vuonna 2026 1/2

Laadunarviointi (vuosittain Komission tekemän erillisen otannan mukaan)

- Komission edellyttämää laadunvalvontaa tuki- ja valvontajärjestelmän toimivuudesta
- Komission laadunarviointi kohdistuu: Pinta-alamonitorointijärjestelmään sekä hakemusjärjestelmään ja peltolohkorekisterin laadunarviointiin
- **Laadunarviointi poikkeaa tilatasolla perinteisestä peltovalvonnasta mm.**
  - Tarkastellaan erillisiä otantalohkoja, tilan kaikkia lohkoja ei tarkasteta
  - Ilmoittamisen ja havaintojen jälkeen tukihakemusta **voi osittain muuttaa Vipu-palvelussa** korjauskehotuksen mukaisesti.
  - Laadunarviointia tehdään osittain satelliittiaineiston perusteella

Vuoden 2026 VHR-kuvausalueet

Satelliittiseuranta vuonna 2026 2/2

- **Maatalousmaa,** mahdollisesti maastokatselmuksia, tuenhakijalla muutosmahdollisuus
- **Kasvi on ilmoitetun mukainen,** tunnistus satelliitilla, tarvittaessa viljelijälle selvityspyyntö, muutosmahdollisuus
- **Maataloustoiminta,** tunnistus satelliitilla, (muokkaus, kylvö, nurmen niitto tai mahdollinen sadonkorjuu), selvityspyyntö mahdollinen, muutosmahdollisuus
- **Kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti,** seurataan mm. ekojärjestelmätuen toimenpiteitä, selvityspyyntö mahdollinen, muutosmahdollisuus
- **Ympärivuotinen seuranta,** turvepeltojen nurmi-toimenpiteen nurmien seuranta, natura-alueen pysyvien nurmien seuranta, sängenpolttokiellon seuranta, selvityspyyntö mahdollinen
- **Talviaikainen kasvipeite**
- **Satelliittiseurannan käyttö maatalousmaan seurannassa kehittyy ja täsmentyy**

Miten meidät tavoittaa

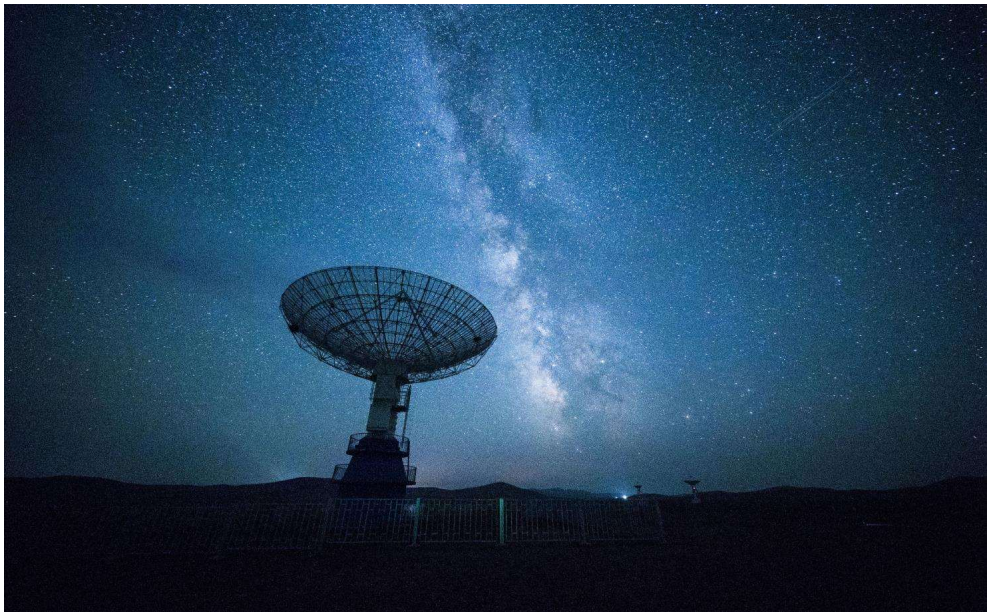

- **Henkilökohtaiset sähköposti:**

etunimi.sukunimi@elinvoimakeskus.fi

- **Valvontayksikön yhteispostilaatikko:**

valvonta.sisa-suomi@elinvoimakeskus.fi

- **Kasvintarkastuksen yhteispostilaatikko:**

kasvintarkastus.sisa-suomi@elinvoimakeskus.fi

- **Postiosoite:**

Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Maaseutu ja ympäristö -osasto / Valvontayksikkö
PL 40, 00072 Elinvoimakeskus

- **Puhelin**

vaihde 0295 036 100

Kiitokset ja hyvää kevään jatkoa

maaseutu.fi / Sisä-Suomi

Euroopan unionin osarahoittama